

1 srijeda, 16.01.2008.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.06h
6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim sekretara da najavi predmet.
7 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro časni Sude, ovo je predmet IT-
8 05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
9 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Hvala.
10 Svi su optuženi ovdje, za zapisnik da to kažem. Svjedok je također
11 prisutan, već je u sudnici. Timovi Obrane... sad je malo zbunjujuće, ali vidim
12 da je odsutan gospodin Meek. I to je sve, čini mi se.
13 Tužilaštvo, isti tim kao i juče, gospodin McCloskey i gospodin Mitchell.
14 I pet vještaka Obrane su također prisutni. Mislim da možemo početi.
15 SVJEDOK: RICHARD BUTLER [nastavak]
16 [Svjedok odgovara putem prevodioca]
17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. Želim
18 svima dobro jutro.
19 Jučer smo stali sa dokaznim predmetom 2884 koji je bio na ekranu. Ova
20 operacija "Sušica", karta za tu operaciju, i to vezano za artiljerijsku stranu
21 te operacije.
22 Ispituje g. McCloskey: [nastavak]
23 [Tužilac ispituje putem prevodioca]
24 P: Gospodine Butler, mislim da biste Vi mogli da izvadite svoju kartu.
25 Mislim da ste baš govorili o tome, a sudac je postavio pitanje, mislim o tome
26
27
28
29
30

1 šta su značili oni brojevi koji su se nalazili... koji se nalaze pored
2 narančastih kvadratića u legendi. Možemo da vidimo da ovi kvadratići označavaju,
3 u prijevodu na engleski, otvaranje vatre iz haubica od 122 mm, ali da li vi
4 imate neku drugu predstavu šta bi ti brojevi mogli predstavljati vezano za
5 Srebrenicu?

6 O: Nemamo odgovarajući dokument, tj. listu ciljeva, za narančaste
7 kvadratiće za enklavu Srebrenica. Ono s čim se to može uporediti, naravno, jeste
8 ta tabela ciljeva koja se nalazi s desnoj strani u... na ovoj karti i ona
9 odgovara tim ciljevima u Žepi. Postoji još jedan dokument koji mi nemamo,
10 odnosno nisam ga vidio, a koji odgovara ovim brojevima ciljeva za enklavu
11 Srebrenica.

12 P: Što je značaj, kakav je značaj tog broja cilja?

13 O: Kad pogledate dokument, vidjet ćete nekoliko kolona, jedna od njih je
14 "vatreni signal". Mnogo artiljerijskog planiranja ide na to da se prethodno
15 odrede koordinate i ciljevi, i u bici, kada svi znamo gdje je prethodno planiran
16 cilj i kuda vatra treba da ide, onda je mnogo lakše komandantu da dâ kon...
17 određeni vatreni signal kako bi se započela vatra u određenom području gdje je
18 cilj već prethodno registrovan, umjesto da se sve isponova radi, da se radiom
19 prenese... prenese koordinate, što može uzrokovati i greške.

20 Ovo je dio vatrene podrške i plana pripreme koji, kroz koji štab prolazi
21 odnos... prije početka operacije.

22 P: U redu. Da samo da nakratko kažemo nešto o tome šta nam ta karta kaže
23 o ciljevima u Žepi. Imate tabelu za Žepu, kao što ste već rekli, i vidimo tu

24

25

26

27

28

29

30

1 navedene različite ciljeve, a mnogi su identifikovani kao neprijatelji -
2 muslimanska vojska. Također vidimo i ratnu bolnicu blizu sela Luke, kao i sve
3 kontrolne punktove UN-a i kancelariju vojnih posmatrača.

4 Ako bi neki oficir htio da otvori vatru na uređ vojnih posmatrača, koje
5 bi brojeve na ovoj tabeli ciljeva on trebao da koristi kako bi to učinio, na
6 /?osnovu onoga/ što ste Vi rekli?

7 O: To bi bio cilj broj 24, vatreni signal bi bio, oprostite za izgovor,
8 /?Siklon/-74.

9 P: U redu, a kakvi bi vojni razlozi postojali da se puca na kancelarije
10 vojnih posmatrača UN-a?

11 O: Ako je... bi postojalo saznanje kod VRS-a da je možda to, da su to
12 preuzele snage bosanskih Muslimana, onda bi to bio legitimni cilj, ali ja ne
13 mogu da pomislim kakav bi to razlog mogao biti da se paca... puca na UN.

14 P: Kako bi bilo jasno, to je bio plan za nešto, za operaciju koja se
15 zove "Sušica". Mi ne znamo ništa o tome i to se ustvari nije ni dogodilo, je li
16 tako?

17 O: Proces planiranja... Mi ne znamo ništa o tome šta se događalo sa tom
18 operacijom, međutim, kako pokazuju druge karte, druge operacije, ja sada,
19 je'l... sinoć sam gledao jednu drugu kartu, čak i "Krivaja 95" plan, ove su
20 karte korištene u tom kontekstu.

21 P: Da sada pređemo dalje, a kako se Vaša priča bude nastavljala...

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA KWON:[simultani prevod] Gospodine McCloskey, da li biste mogli da
2 pitate svjedoka da li ima ikakvih konkretnih saznanja o izvoru ove karte i kada
3 je ona stvarno napravljena?

4 G. McCLOSKEY:[simultani prevod]

5 P: Gospodine Butler, kao prvo, da li znate gdje je Tužilaštvo dobilo ovu
6 kartu? Kako je dobilo?

7 O: Koliko sam shvatio, te su karte došle s dokumentima poznatim kao
8 "zbirka Drinskog korpusa".

9 P: Mislim da ste jučer rekli da ne vidimo nigdje na ovoj karti datum,
10 ali možete li reći Sudu i svima nama nešto o tome kada Vi vjerujete da se ona
11 mogla napraviti, ako je to uopšte moguće. Ne želimo da nagađate.

12 O: Indikacija operacije "Sušica 95". sasvim sigurno govori da se radi o
13 1995. godini. Sa oznaka na drugim kartama i, ako se vratimo na početni dokazni
14 predmet, postoje oznake na ovoj karti koje ustvari odgovaraju položajima
15 jedinica i pravcima napredovanja u "Krivaji 95". Možda su te prvobitne karte
16 napravljene negdje u aprilu ili maju 1995. godine, a ažurirani podaci su uneseni
17 negdje do kraja juna, čak i početkom jula 1995.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Znači li onda... mislite da je ovo jedna
19 spontano nastala mapa koja se crtala u to vreme?

20 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, gospodine. Ove su karte dio prethodnog
21 procesa planiranja.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Međutim, ažurirani podaci su uneseni olovkom. Ja vjerujem da se proces
2 planiranja odvijao negdje u aprilu ili maju 1995., u tom vremenskom okviru u
3 skladu sa širim direktivama 7 i 7-1, ali ove olovkom unesene oznake ukazuju na
4 to da, barem sa perspektive planiranja, neki pojedinci u Drinskom korpusu na
5 operativnoj strani su koristili te karte i prikaze kako bi ih ažurirali
6 svakodnevno, kada su se nove varijacije plana smišljale ili bilo što slično
7 tome.

8 SUDIJA KWON: /prevod engleskog transkripta: "Hvala Vam."/

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala.

10 P: Da sada nastavimo kronološkim redom, kako bi došli do jula 1995.,
11 tako da opišemo ono šta se događalo.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pogledamo na 65ter 3028.

13 P: To je dokument iz Komande Drinskog korpusa, a komandant u to vrijeme
14 je general Živanović.

15 Dvadeset i sedmi maj, to je nekih 10-ak dana nakon onog zadnjeg niza
16 dokumenata.

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Kako bih Vas podsjetio, oni su opozvali
18 taj napad na osnovu dokumenta zbog nedostatka osoblja i drugih pitanja.

19 P: I sada, deset dana kasnije, vidimo nešto što nosi naslov "Na osnovu
20 novonastale situacije na frontu i oko enklava Srebrenica i Žepa, i ukazane
21 potrebe da se spreči stvaranje koridora između istih i onemogućiti komuniciranje
22 neprijatelja preko naših teritorija, a u cilju blagovremene pripreme dovođenja
23 snaga i sredstava u rejon angažovanja naređujem..."

24

25

26

27

28

29

30

1 I onda se izdaju naređenja jedinicama koje su ovdje navedene: Milička
2 brigada, Podrinjska brigada... Šta ovo predstavlja i kako se to uklapa u Vaš
3 opis događaja?

4 O: Mislim da nisam u svom doku...opisu imao ovaj naređenja, ali ovaj
5 dokument jeste dio naređenja za raspoređivanje koji je povezan sa operacijom
6 VRS-a da se preuzme teren oko kontrolnog punkta UN-a *Echo* u Zelenom Jadru i tu
7 se naređuje 1. i 5. planinskoj jedinici da pošalju vodove u brigadu, Miličku
8 brigadu gdje će biti raspoređeni kao podrška za ovu operaciju.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pogledamo drugi dokument, 65
10 3030...65ter 3030.

11 P: To je dokument 1. podrinjske lake pešadijske brigade koja je poznata
12 kao koja brigada?

13 O: Rogatička brigada.

14 P: Takođe je datum 27. maj, a ime komandanta te brigade je major Rajko
15 Kušić. Šta ovo predstavlja?

16 O: To je naređenje majora Kušića svojim podređenim da osnuju četvu i daje
17 sve detalje - kakvu municiju da uzmu, kakav prevoz, transport, ko će biti
18 odgovoran za izvođenje nar... izvršenje naređenja.

19 P: Ne vidim ni u jednom od ovih dokumenata nikakvo spominjanje Zelenog
20 Jadra ili *Echo* posma... osmatračnice ili UN-a. Kako Vi dolazite do ovog
21 zaključka o tome?

22 O: Postoje dodatni dokumenti, mislim da ćemo o njima razgovarati, koji
23 se odnose na naređenje Drinskog korpusa vezano za detalje operacije oko Zelenog
24 Jadra i UN-ove osmatračnice *Echo*; kada se pogleda Bratunačka brigada i

25

26

27

28

29

30

1 analizu šestomjesečnog perioda, Bratunačka brigada je bila, naravno, dio te
2 operacije i oni su bili navedeni, naziv te operacije kao "Jadar 95".

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pogledamo sljedeći dokument
4 65ter 2669.

5 P: Ja mislim da ste o njemu već ranije govorili. To je opet isti datum,
6 27. maj. To je naređenje... Mislim da bi ovdje trebalo da bude Glavni štab
7 Vojske Republike Srpske, mislim da je tu pogrešan prijevod, a upućen komandi
8 raznih korpusa, a naslov je "Naređenje o prihvatu i razmeštaju pripadnika
9 UNPROFOR-a u zoni odgovornosti korpusa". General Manojlo Milovanović je u blok-
10 potpisu.

11 Ne želim prolaziti kroz detalje, ali tu se govori, u paragrafu 1, o tome
12 kako razne komande trebaju rasporediti uhvaćene zarobljenike UNPROFOR-a,
13 međunarodnih humanitarnih organizacija, unutar njihovih zona odgovornosti.

14 Kakve to ima veze sa Vašom analizom?

15 O: U ovom kontekstu primijetit ćete da su navedeni korpusi, a na drugoj
16 strani pod brojem 5, tu se odražava činjenica da Komanda Drinskog korpusa treba
17 da stavi zarobljene pripadnike UNPROFOR-a i sredstva pod njihovu, u njihovu zonu
18 odgovornosti.

19 Znači, oni nisu uzeli vojnike UN-a ili druge pripadnike kao /?dio/ prvog
20 talasa koji je dolazio iz Sarajeva, imajući u vidu kontekst dolazeće vojne
21 operacije protiv južnog dela enklave i osmatračnice *Echo*, ako je trebalo da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zarobe i uzmu u pritvor bilo kakve vojnike UN-a, oni su trebali da budu
2 raspoređeni na bilo koju lokaciju kao što su skladišta i štabovi, kako bi bili
3 korišteni kao štit protiv NATO vojnih napada na te objekte.

4 P: Ne želim ulaziti u detalje o tome, no jesu li ljudi UN-a bili uzeti
5 kao zarobljenici?

6 O: Da.

7 P: Da li je to bilo vezano za vazdušne udare?

8 O: Ljudi UN-a koji su bili uhapšeni oko Sarajeva, bili su vezani za, ta
9 hapšenja su bila vezana za vazdušne napade.

10 P: Kako su oni korišteni, samo ukratko! Iz kojeg razloga su korišteni, a
11 ne baš kako.

12 O: Mediji su pokazali te pojedince kako su zatočeni u vojnim
13 lokacijama... na vojnim lokacijama, za koje je NATO pokazao interes da ih gađa,
14 i tu su bili korišteni kao, na način da se izvrši pritisak na NATO da ne napada,
15 ne gađaju te objekte kako ne bi ubili svoje vojnike.

16 P: Da li su bili uspješni u toj strategiji?

17 O: Da.

18 P: Po Vašem mišljenju, da li je to utjecalo i na dalje vazdušne napade?

19 O: Da, koliko sam ja shvatio, vazdušni napadi su bili odgođeni nedugo
20 nakon toga zbog tog razloga.

21 P: Kako idemo prema Srebrenici, da li ste uzeli tu činjenicu u
22 razmatranje kada ste govorili o događajima oko Srebrenice?

23 O: Ne samo da je postojala svijest kao rezultat moje analize, već je to
24 bilo odraženo i u drugim dokumentima unutar Ujedinjenih nacija, kao i u

25

26

27

28

29

30

1 kontaktima VRS-a sa snagama Ujedinjenih nacija.

2 P: Da sada pređemo sa tog perioda krajem maja i pređemo na početak juna,
3 dokument o kojem ste govorili.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Dokument je 65ter 2894.

5 P: Datum je 2. juni, Komanda Drinskog korpusa, a blok-potpis je general
6 Živanović. Naslov je "Uspostava fizičke kontrole nad objektima i asfaltnom
7 komunikacijom Zelenog Jadra".

8 Da li to možete uklopiti u ovu analizu o kojoj ste govorili?

9 O: Da, gospodine. Iz prethodnih dokumenata kao i na osnovu komentara
10 koje je general Živanović dao pripadnicima UN-a 1995., jedan od komentara koje
11 je dao, a vjerojatno nije trebalo da dâ, jeste da je on rekao UN-u da, "Znate da
12 mi ozbiljno mislimo da preuzmemo Srebrenicu i kad, kada počnemo dolaziti dole da
13 preuzmemo Zeleni Jedar.

14 Taktički govoreći, to je glavni put koji je išao iz južnog dijela
15 enklave i to je bilo dobra... područje da se počne prava akcija protiv
16 Srebrenice.

17 Jučer sam govorio o tim pripremnim napadima koji su trebali biti
18 postignuti prije no što se postavi pozornica za stvarni glavni napad na
19 Srebrenicu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. U ovom dokumentu možemo takođe da vidimo na prvoj strani vrlo
2 konkretne... konkretno se navodi vojnicima na terenu šta da rade sa pripadnicima
3 UNPROFOR-a i tu konkretno kaže: "Upozoravam vas. Ne smetajte mi na putu!", pa
4 zatim da treba da opale upozoravajući rafal da kažu: "Ruke u vis! Odloži
5 oružje!" Ukoliko ne budu reagovali, ispaliti zolju u agregat sa spremnošću da se
6 neutrališe transporter. "Ruke u vis, inače neću biti odgovoran za vaše živote!"
7 i pošto se predaju, "Apsolutno ste sigurni, prijatelji moji."

8 Da li je ovo bilo ozbiljno?

9 O: Ozbiljno je u tom smislu da je Drinski korpus, pretpostavlja se i
10 Glavni štab, nije imao nameru da otvoreno napadne pripadnike Ujedinjenih nacija
11 na kontrolnim punktovima i da se time situacija pogorša već ovdje vidite sličan
12 obrazac onome što se dešavalo u srebreničkoj enklavi. Oni su hteli da stvore
13 uslove u kojima bi pucali u okolini Ujedinjenih nacija i izvršili pritisak na
14 Ujedinjene nacije kako bi se oni povukli svojevolutno, tako da u tom smislu oni
15 nisu želeli da ustvari se direktno sukobe sa Ujedinjenim nacijama i da time
16 stvore veći diplomatski i politički problem nego što su već imali u tom
17 trenutku.

18 P: U redu. Da li je ova formula generala Živanovića funkcionisala u
19 Srebrenici koliko je Vam poznato?

20 O: Da, gospodine, jeste.

21 P: Možete li da pogledate drugu stranicu u verziji na engleskom i na
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 B/H/S-u? Tu se navode imena nekoliko ljudi posle predaje vojnika UNPROFOR-a i
2 kada se kaže: "Potpuno ste bezbjedni prijatelji!" Nakon toga Petrović poziva
3 Nikolića koji preuzima unproforce, a zatim kaže: "Legenda i Petrović zaposjedaju
4 punkt UNPROFOR-a", zatim slede dalja, dalje instrukcije.

5 Možete li nam reći ko mislite da su ti ljudi?

6 O: Da, gospodine. Tu se navodi Petrović, to je ustvari Sreten Petrović,
7 zamenik komandanta 3. pešadijskog bataljona Bratunačke brigade; Nikolić je Momir
8 Nikolić, koji je bio načelnik bezbednosti; Milan Jolović je komandant
9 organizacije "Vukovi sa Drine", koja je u normalnim uslovima bila potčinjena
10 Zvorničkoj brigadi u okviru Drinskog korpusa. Dakle, to su ličnosti koje su bile
11 uključene u ova zbivanja.

12 P: Dobro.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo, molim Vas, na 65ter 217.

14 P: Možete li da nam kažete kako se ovo uklapa?

15 O: Da. Ovo je naređenje od 1. lake pešadijske Bratunačke brigade. Pošto
16 su oni obavili svoju misiju preuzimanja kontrolnih punktova, što odražava
17 promene u dispoziciji lokalnih jedinica, tako da oni sad mogu da pomere linije i
18 da sveobuhvatnije odbrane područja koja su upravo zauzeli.

19 P: U redu.

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo, molim, na sledeći... na
21 sledeća dva dokazna predmeta po spisku 65ter /?3011/ i 3012.

22 P: To su spiskovi ofici... dežurnih oficira Drinskog korpusa i pomoćnika

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dežurnih oficira u julu 1995. Gospodine Butler, možete li da nam potvrdite da li
2 je to stvarno ono što su oni bili i da li su oni zaista, da li je utvrđeno da su
3 oni bili deo Drinskog korpusa, da su oni iz zbirke Drinskog korpusa?

4 O: Da, prvi dokument je... su zadaci, odnosno raspored dužnosti za
5 dežurne oficire, a drugi je za zamjenike ili pomoćnike dežurnih oficira za mesec
6 juli 1995.

7 P: U redu. Možete li samo ukratko da nam objasnite šta je važnost mesta
8 dežurnog oficira?

9 O: S obzirom na činjenicu da komandant, a obično i načelnik štaba,
10 obilazi jedinice, dežurni oficir i jeste fokalna tačka za sva obaveštenja koja
11 stižu u određenu jedinicu i odlaze iz nje. Znači, misli se na telefonske pozive
12 raznim jedinicama koji se obično upućuju dežurnom oficiru.

13 On je u suštini predstavnik komandanta i štaba koji je odgovoran za to
14 da obezbedi da komandant ili načelnik štaba ili drugi ogranici štaba budu
15 informisani o razvoju situacije. Takođe je odgovoran za to da izveštaji i druge
16 komunikacije sa nižim štabovima budu obavljani i da se o tome obaveste oni koji
17 su na višem nivou.

18 Tako da je to prilično važna pozicija u strukturi vojne komande.

19 P: Koliko različitih pozicija dežurnih oficira postoji u bilo kojoj
20 komandi ili vojsci?

21 O: Pa, generalno u kontekstu VRS-a, posebno na nivou brigade, a i na
22 nivou korpusa, postoji dežurni oficir i dvojica pomoćnika. U tom smislu to nije

23
24
25
26
27
28
29
30

1 stalna dužnost. Nikom nije dodeljena stalna dužnost da bude dežurni oficir. To
2 je deo rasporeda gde se nekako stalno rotira. Svaki oficir u komandi treba da
3 obavlja ovu dužnost.

4 P: Dobro, pomenuli ste brigadu, korpus. Da li bi Glavni štab takođe imao
5 dežurnog oficira?

6 O: Pa pretpostavljam da dâ. Ne mogu da to tvrdim kao činjenicu, ali
7 trebalo bi da i tamo postoji dežurni oficir.

8 P: Da li imate nekakve dokumente koji se odnosi na Glavni štab, odnosno
9 na dežurnog oficira Glavnog štaba, bilo šta slično tome?

10 O: Ne sećam se da li imamo ili ne.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Dobro, sada pređimo molim na 2. juli,
12 to je dokument po spisku 65ter 2889.

13 P: To je izveštaj od Glavnog štaba... Glavnog štaba, sa datumom 2. juli;
14 general Miletić u ime načelnika štaba. Želim da samo pogledate odlomak koji se
15 odnosi na Drinski korpus. Na B/H/S-u to je strana 3, na engleskom takođe strana
16 3.

17 Tu se govori o tome šta se dešava u Drinskom korpusu, pod B piše:
18 "Jedinice korpusa aktivnim borbenim dejstvima uspele su osloboditi objekat
19 'Ljeljan'."

20 Da li Vam je jasno o čemu govori ovde 2. jula?

21 O: Da. Oni govore o planiranju i okretima vojnih snaga u vezi sa
22 konkretnom operacijom "Krivaja 95".

23 Mi znamo na osnovu drugih izvora informacija, kada je reč o pokretima
24 oficira iz Drinskog korpusa da su oni počeli konačno izviđanje kao deo procesa

25

26

27

28

29

30

1 planiranja početkom 30. juna 1995., tako da to odražava svest na nivou Glavnog
2 štaba da će Drinski korpus, pretpostavlja se uz podršku Glavnog štaba, planirati
3 operaciju "Krivaja 95" u vreme kada se ovo piše.

4 P: U redu.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo na sledeći. To je broj 106 od,
6 iz Komande Drinskog korpusa.

7 P: Takođe nosi datum 2. jul, general Živanović. Upućeno je komandama
8 nekoliko brigada uključujući i Zvorničku brigadu i druge. Tu se navodi istorijat
9 muslimanskih ofanziva, a zatim u drugom pasusu piše: "Komanda Drinskog korpusa,
10 na osnovu direktive broj 7 i 7.1. Glavnog štaba VRS-a, i na osnovu trenutne
11 situacije na ratištu i u sopstvenoj zoni odgovornosti, mora obezbijediti snage
12 za intervenciju i odbijanje eventualnih neprijateljskih napada za izvođenje
13 aktivnih borbenih dejstava na cjelokupnom frontu, a posebno prema Kladnju i
14 Olovu."

15 Mi znamo da su direktive prilično široki dokumenti i da se tu govori o
16 pripremanju operacija na celom frontu, pominju se Kladanj i Olovo, kakve veze
17 ovo ima, ako ima ikakve, sa Srebrenicom?

18 O: Pa, oni ovde u ovom konkretnom kontekstu... prvo morate da shvatite
19 šta je pripremno naređenje. Pripremno naređenje je u vojnom rečniku jedno
20 naređenje koje nije nužno, zaista, namenjeno za pripremu, ali ono treba
21 jedinicama koje će dobiti zadatak za konkretnu misiju neophodno vreme za... da
22 se pripreme, da bi uradili ono što treba da urade, tako da kad im izdate to

23
24
25
26
27
28
29
30

1 naređenje da su oni pripremljeni da to da to urade. U ovom konkretnom kontekstu,
2 mada se ne pominje Srebrenica, oni ustvari upućuju jedan određeni broj brigada,
3 Biračku brigadu, Zvorničku brigadu, i BiH Romanijsku brigadu, da prikupe mobilne
4 snage i kaže im se da će oni biti angažovani na pojedinačnim pravcima koji nisu
5 u njihovoj konkretnoj zoni i koji su to koraci da počnu da pripremaju te korake,
6 znajući da će im trebati dan ili dva da se te junice... jedinice okupe, a opet
7 se ne otkriva šta je krajnji cilj.

8 A kasnije se kaže: "Dobićete plan!" ali smisao ovog pripremnog naređenja
9 jeste da se potčinjenima formacijama dâ maksimum vremena koje je potrebno da se
10 pripreme za ono što treba da se uradi, tako da kada bude izdato naređenje, da su
11 oni sve te pripreme korake već preuzeli tako da ovo naređenje može da se
12 ostvari. Tako da u ovom konkretnom pripremnom naređenju da se počne mobilisanje
13 formacija van zona odgovornosti brigade, to treba da se... kada se pročita
14 zajedno sa naređenjem za napad, onda odjednom to ima smisla.

15 P: Da li su kasnija naređenja za Srebrenicu posle toga usledila?

16 O: Da.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Butler, ukoliko biste mogli da
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mi kažete razliku između pripremnog naređenja i naređenja za pripremu. Ja možda
2 to pitam, jer na listi 65ter Tužilaštvo je ovo navelo kao pripremno naređenje?

3 SVJEDOK: [simultani prevod] Možda sam i ja postao zbunjen zbog sopstvene
4 vojne terminologije. Ovo bismo mi nazvali "pripremnim naređenjem", ne znam da li
5 se to koristi u onom drugom smislu, pripremno naređenje može biti pripremno. Ono
6 govori jedinici da se pripremi za određene vrste aktivnosti, tako da može biti
7 da je to jedan te isti termin u suštini.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Pa rekli ste da to možda nije nužno -
9 naređenje za pripremu.

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, ponekad imate naređenje za pripremu koje
11 sadrži više pojedinosti gde se navode i ciljevi i tako dalje. Dakle, ne morate
12 nužno da budete toliko konkretni u pripremnom naređenju.

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

14 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne bih želeo da kažem da to nužno mora biti
15 drugačije.

16 G. MCCLOSKEY: [simultani prevod] U redu. Pređimo molim Vas na sledeći
17 dokument po spisku 65ter, to je 107.

18 P: Datum je 2. juli, isto kao i u ovom pripremnom naređenju. Ovo je
19 dokument sa naslovom "Krivaja 95" od komande Drinskog korpusa, opet je to
20 general Živanović. Šta je to?

21 O: Pa, ovo je konkretno borbena naređenje, povezano sa "Krivajom 95",
22 odnosno, operacijom protiv srebreničke enklave.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Dakle to nije baš zaista pripremno naređenje?

2 O: Pa, deo pripremnog naređenja je prihvatanje činjenice da ceo plan
3 nije još uvek razrađen ili nije kompletiran, a opet cilj pripremnog naređenja je
4 da se dozvoli potčinjenim jedinicama da preduzmu korake koji su im potrebni na
5 samom početku, tako da oni ne moraju da znaju sadržaj celog plana. Tako, kad je
6 reč o vremenu, ovo je možda izdato 6 ili 9, pa čak i 12 sati posle prvog
7 pripremnog naređenja, dakle kad sam to rekao, kad pokušavate da dovedete vodove
8 ili čete na liniju fronta i da budete sigurni da će oni biti odmorni, da su
9 dobro snabdeveni, da imaju opremu, 12 sati može toj jedinici da bude od velike
10 pomoći.

11 P: Dobro, neću mnogo vremena da provedem na ovome, ali želim da Vam
12 postavim nekoliko pitanja. Na prvoj strani vidimo nekoliko detalja. Navodi se
13 kako su raspoređene muslimanske snage i kakve su njihove aktivnosti.

14 Ustvari, kako bi bilo da nam Vi samo ukratko navedete istorijski... u
15 istorijskom smislu kakve su bile činjenice? Šta je radila muslimanska vojska u
16 proleće i početkom leta 1995?

17 O: Pa ukratko, muslimanske snage su u to vreme izvodile niz ofanziva iz
18 oblasti 2. korpusa, iz Tuzle, protiv Majevice i nekih lokacija na toj planini.
19 Prvi korpus iz Sarajeva je takođe izvodio ofanzivne operacije, a kad je reč o
20 aktivnostima 28. pešadijske divizije, ona je imala zadatak da vrši upade malog
21 obima, odnosno male vojne operacije iz enklave, sa ciljem da se spreči VRS, i

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sasvim konkretno, Drinski korpus, da premesti snage iz tih enklava i da one budu
2 poslate u neke važnije oblasti na linijama fronta.

3 Tako da je njihovo zaduženje suštinski bilo da preduzmu sve vojne akcije
4 koje mogu, kako bi prinudili Vojsku Republike Srpske da ne bude tamo gde se vode
5 glavni napadi koje izvode 1. i 2. korpus. I ustvari, oni su se angažovali u, na
6 takvoj vrsti operacija malih napada protiv srpskih vojnih pozicija i srpskih
7 sela.

8 P: I opet samo kratko da li znate gde su... odakle su dolazili, bile
9 glavne linije vojnih snabdevanja za 28. diviziju kako bi ona mogla da izvodi
10 takve operacije?

11 O: Pa, kopnenim putem, to se obično zove, krijumčarskim putem u
12 muslimanskoj teritoriji. To je ustvari bilo blizu područja Zvorničke brigade,
13 blizu Tuzle, prolazi kroz zonu Zvorničke brigade i Bratunačke brigade, kroz
14 doline i, znate, oni su im dozvolili da donose opremu i materijale, lakše
15 naoružanje i tako to kopnenim putem. Mislim da je bilo puno dokaza takođe, da je
16 muslimanska vojska ustvari angažovala i tajne helikopterske letove iz Tuzle u
17 enklavu kako bi oni tamo bacili vojni materijal kao što je municija, takođe i
18 novac da bi se isplatili vojnici, da bi se evakuisali ranjenici i slično tome.

19 P: Da li se u ovom planu navode neke vojne, neki vojni ciljevi u enklavi
20 i oko nje?

21 O: Da, to je jedan prilično sveobuhvatan plan i tu se navodi prvo kako
22 VRS razume vojnu situaciju na terenu kad je reč o angažovanju 28. pešadijske

23
24
25
26
27
28
29
30

1 divizije, a opet kad pogledamo mapu o kojoj smo ranije govorili vezano za
2 Sušicu, to je skoro identično, tako da u tom kontekstu VRS je bio prilično
3 siguran.

4 On je shvatao da je neprijateljska okolina onakva kako to izgleda iz
5 enklave.

6 A druga stvar, ako opet odgovorimo na direktivu 7 i 7.1...

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je na B/H/S-u na strani 2, na
8 engleskom na strani 3.

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, posebno u 4. pasusu, komandant korpusa
10 je tražio da se tako nešto uradi, ali u najširem smislu.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

12 P: Da Vas samo vratim na drugi pasus gde Vi, kako Vi kažete, piše:

13 "Komandant Drinskog korpusa na temelju operativne direktive 7 i 7.1 Glavnog
14 štaba Vojske Republike Srpske i na osnovi situacije u zoni odgovornosti korpusa,
15 ima zadatak da izvede ofanzivne aktivnosti sa slobodnim snagama u dubini zone
16 Drinskog korpusa, što je pre moguće, kako bi se presekla enklava... isekle
17 enklave Žepe i Srebrenice, odnosno razdvoje, i da ih se suzi na gradsko
18 područje."

19 Vi ste već komentarisali ovu direktivu 7 i 7.1. Da Vas pitam šta, po
20 Vašem mišljenju, znači "razdvojiti enklave Žepa i Srebrenica"?

21 O: Pa, s jedne strane one su fizički odvojene na terenu očigledno na
22 karti. One zalihe koje su donošene u Srebrenicu, vojne zalihe, očekivalo se da
23 će 28. divizija takođe jedan dio tih zaliha poslati Žepskoj brigadi za koju se

24

25

26

27

28

29

30

1 smatralo da je sastavni deo 28.

2 Kad oni govore o razdvajanju bri... enklava, oni u suštini misle na to
3 da se linije odbrane i blokade zaokruže tako da muslimanske snage unutar
4 srebreničke enklave, ne mogu više kopnenim putem da snabdevaju muslimanske snage
5 u Žepi ili muslimanske snage u Žepi ne mogu da putuj... kopnenim putem u
6 Srebrenicu.

7 To je bio jedan put koji su te vojne snage prilično aktivno koristile i
8 od 1993. pa nadalje, VRS je pokušavala da preseče te komunikacije između
9 Srebrenice i Žepe.

10 P: Vi kažete da je Vojska Republike Srpske očekivala da će se koristiti
11 ovaj put ili istr... ili to sledi onome što ste upravo rekli - da li je to bila
12 samo, bilo samo očekivanje od strane VRS-a ili nešto više?

13 O: Ne, mislim da je VRS znala da postoje ove linije snabdevanja od
14 Srebrenice do Žepe i pokušavala je godinama, ali bez uspeha da to blokira.

15 P: Dobro, e sad sledeći deo posle razdvajanja enklava jeste da se one
16 suze na gradsko područje. O tome ste nam kratko rekli već nešto ranije, ali sad
17 kad to vidimo u ovom planu, možete li samo da nam kažete šta mislite da se pod
18 time podrazumevalo?

19 O: Pa, kao što sam ranije naveo, ja to tumačim na osnovu situacije iz
20 maja 1993. i potonjih informacija i dokumenata, pa čak i nekih razgovora i
21 izjava, VRS nikad nije priznavala širu... šire bezbedno područje oko Srebrenice
22 koju mi nazivamo enklavom.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Po njihovom mišljenju, jedino na šta su oni ikad pristali, jeste oblast
2 oko urbanog područja odnosno konkretno grada Srebrenice tako da je to jedan krug
3 oko kilometar ili dva sa gradom Srebrenicom u centru.

4 P: Po Vašem mišljenju, kakva je bila situacija ako je srebrenička
5 enklava, odnosno ako su obje enklave reducirane na takvo područje, samo urbano
6 područje?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin HAYNES.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa Vi ste zaustavili g. McCloskeyog
9 da...,od postavljanja pitanja pre dva dana, a sada ga ponovno o... On je to
10 pitanje već postavio.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da nije.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodin Haynes je u pravu.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu, nastavljamo.

14 P: Ako pogledamo tačku 4, kao što kažete, dežurni oficir...,vidimo tu
15 cilj da se razdvoji i smanji enklava Srebrenica i Žepa i da se poboljša taktički
16 položaj snaga u dubini područja i da se stvore uslovi za eliminaciju enklava.
17 Šta to znači?

18 O: U nekoliko stvari poboljšanjem taktičkog položaja po dubini područja,
19 dovođenjem liniju V...linije fronta VRS-a bliže gradu Srebrenici na povoljniji
20 teren, znači, isto tako i dovođenje bliže gradu Žepu. To daje jedinicama VRS-a
21 mnogo dubine u pozad... više dubine u pozadini, što znači da ako su... ako
22 Muslimani krijumčare materijal, onda trebaju da pokriju mnogo više teritorija i
23 to onda postaje mnogo teže.

24 "U isto vrijeme stvaranje uslova za eliminaciju enklava", ja to
25
26
27
28
29
30

1 razumijevam kao ista vrsta situacije koju su stvorili u maju 1993. kada su
2 željeli da stvore okruženje u kojem bilo će sami po sebi Muslimani napustiti
3 enklavu ili će ih UN evakuirati.

4 P: Kada kažete "1993." šta konkretno mislite, na koji događaj ili period
5 mislite?

6 O: Govorim na situaciju iz maja 1993. kada je kao rezultat ranije vojne
7 operacije VRS-a su snage VRS-a okružile grad Srebrenicu i muslimanske vojne
8 snage i civilno stanovništvo Muslimana su svi bili nagurani u gradu u tom
9 vrem... vremenskom periodu.

10 Imali ste ustvari poduzimanje evakuacije. Mislim da je nekih 8.000-
11 10.000 civila UN izvukao iz grada kao dio evakuacije dok nisu bili zaustavljeni.
12 Znači, oni nastoje da stvore ponovo takvu situaciju kako bi stvorili uslove da
13 će se takva uloga ponovno donijeti, da će UN evakuirati to područje.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pogledamo sljedeći dokument.

15 P: Datum je od sljedećeg dana, to je izvještaj Glavnog štaba, blok-
16 potpis general Miletić koji još uvijek zamjenjuje načelnika štaba. Da samo
17 pogledamo nakratko onaj dio koji se odnosi na Drinski korpus.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je 65ter 2890.

19 P: Na strani 3 u B/H/S-u i na engleskom ima jedna kratka rečenica, kaže:
20 "Snage koje nisu angažovane ili koje vrše pripremu za dodat...za dolazeću
21 borbenu operaciju."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ukratko, šta nam to kaže - po Vašem mišljenju?

2 O: To odražava svijest Glavnog štaba o tome što se događa u zoni
3 odgovornosti Drinskog korpusa i oni u tom slučaju obavještavaju nadređenu
4 komandu, u tom slučaju ovo je Vrhovna komanda.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] [simultani prevod] Da sada pogledamo
6 3025?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Prije no što to učinite, pošto izgleda
8 da se niste sjetili o čemu je govorio gospodin Haynes i o čemu smo se složili,
9 mi Vas sada upućujemo na jučerašnji transkript, strana 1970, redovi od 1 do 4.

10 G. McCLOSKEY:[simultani prevod] Hvala gospodine predsjedavajući, ja
11 nemam nikakvih sumnja, pogotovu kada se Vi slažete sa gospodinom Haynesom. Hvala
12 Vam mnogo u svakom slučaju.

13 P: U redu. Imamo dokument 65ter od 5. jula 1995. sljedećeg dana. Broj
14 dokumenta je 3025. Ovo je dokument sa blok-potpisom komandanta pukovnika
15 Blagojevića bratu..., iz Bratunačke brigade. Tu se na desnoj strani navodi
16 "Krivaja 95" i to je komanda, zapovijed za aktivna borbena dejstva. To je u
17 dijelu ponavljanje zapovijesti Drinskog korpusa.

18 Da li nam možete reći, gospodine Butler, da li je to tačno?

19 O: Da to je bilo vrlo uobičajeno u procesu davanja naređenja, da
20 podređena formacija kopira jezik naređenja i direktiva nadređenih formacija kako
21 bi bili sigurni da svako razumije da er... su u istom okviru onoga što je
22 komandant namjer...namjeravao, a onda se daju konkretnije zapovijesti, onda
23 dobivamo i dodatne detalje.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Sada bih zamolio da pređemo na stranu 4
2 na engleskom, a na B/H/S-u to je strana 3.

3 P: Pod zadacima /?6.1.1/, tu se govori o "otvaranju /?vatre/ na
4 osmatrane ciljeve u sektorima škole Potočara, Pašica, Budak, Pale i Čizmići" i
5 kaže: "Spriječite neprijatelja da uvede nove snage po dubini prema svojim
6 položajima."

7 Ono što želim da Vas pitam jeste... "Otvoriti baražnu vatru u sektoru
8 Potočara u slučaju eventualnog napada i spriječiti povlačenje oružja UN-a prema
9 dubini enklave."

10 Zašto bi oni željeli da spriječe povlačenje UN oružja po dubini enklave?

11 O: Taktički govoreći, većina borbene snage UN-a je... vezana za oklopna
12 vozila je da su se oni nalazili na osmatračnicama ili na osmatračnicama, odnosno
13 kontrolnim punktovima po cijelom rubu enklave.

14 /?Jedna/ od namjera, bar po njihovom mišljenju, je /?bila/ da spriječe
15 Ujedinjene nacije, odnosno snage Holandskog bataljona da izvuku sva svoja
16 borbena vozila izvan ovih lokacija i da koncentriraju te snage što bi onda bilo
17 mnogo teže jer bi onda Holanđani imali veću sposobnost da brane enklavu, ako bi
18 odabrali da to rade.

19 Dakle, taktički je bilo mnogo poželjnije da holandske snage budu
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 raspoređene po celoj širini enklave, nego da se koncentriraju.

2 P: Da li znate da li ima ikakvih koncent... indicija da je VRS mislio da
3 to urade, da su oni ustvari pokušali da fizički spreče UNPROFOR da to uradi?

4 O: Ne, mislim da nije bilo nikakvih slučajeva gde je VRS gađao kontrolne
5 punktove UN-a sa ciljem da ih spriječi da se povuku sa svojih položaja.

6 P: Ali jesu li oni gađali, znam da nije bilo mnogo toga, ali da li po
7 Vašem mišljenju, da li je VRS gađao UN na *check-pointima* ili na druge ciljeve?

8 O: Da, oni jesu gađali UN kako... sa ciljem da oni napuste te položaje.

9 P: Ovde se spominje, spominju neki artiljerijski ciljevi. Neću da idemo
10 na prve dokumente, ali da se vratimo na plan generala Živanovića. Tu se kaže na
11 strani 5 na engleskom četrn... četiri na B/H/S-u, da je tokom pripremne vatre
12 neutraliziranja neprijateljskih ciljeva kao prema planu za pripremnu vatru.

13 Jeste li Vi ikada, i da li je Tužilaštvo ikada, imalo u posjedu, prema
14 Vašem saznanju artiljerijskih planova, kao što smo vidjeli ove, na ovim kartama?

15 O: Za Bratunačku brigadu?

16 P: Sa bilo kojom brigadom vezano za /?napad na Srebrenicu/.

17 O: Ne, nismo nikada imali plan ciljeva, plan gađanja, odnosno pisani
18 dokument koji s tim ide.

19 P: Pod tačkom 6.2. kaže se: "U 03.00h 6. jula 1995. ispaliti četiri
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 projektila, 50 kg avionskih bombi", tu se kaže u originalu "avio-bombe na sektor
2 Potočara, školu, tvornica "11. mart" Gračić brdo." Šta je to 50 kg avio-bomba?

3 O: Sredstvo je, kao što je i rečeno, bomba koja je trebalo da se baca iz
4 aviona na zemaljske ciljeve. U drugom dijelu rata, vojna industrija VRS-a je
5 počela da se angažuje u modifikaciji ovih oružja, tih sredstava da se koriste
6 kao kopne... za...za, da ih koriste kopnene snage. Toga se mnogo vidjelo u
7 Sarajevu i u zapadnoj Bosni, a odnosilo se na pitanje domać... da tako kažem,
8 rukotvorina ili domaćih modifikacija Ministarstva Republike Srpske, kako bi se
9 stavile rakete na to oružje, kako bi se one izbacile u opštem pravcu
10 neprijatelja kojeg gađate. To nisu bila potpuno, vrlo precizna oružja uopšte.

11 P: Ovaj spisak ciljeva koji daju. Da li imate ikakvog razloga da
12 verujete da su bilo koji od ovih ciljeva bili UN ili civilni ciljevi?

13 O: Da, ja vjerujem tako. Ono što je poznato kao tvornica "11. mart" je
14 bila jedna od zgrada koje je koristio UN.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da se vratimo, ustvari oprostite, da
16 nastavimo tu.

17 P: Na strani 5 engleskog i B/H/S-a, pukovnik Blagojević navodi da ratni
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zarobljenici i ratni plijen treba bit... trebaju da se sakupljaju u sektoru
2 Pribičevac i onda podvuče... podvlači "u skladu sa Ženevskom konvencijom", onda
3 ponovno podvlači "u tretmanu zarobljenika i stanovništva".

4 Da li je to referenca da je pukovnik Blagojević bio upoznat sa
5 konvencijama i sa pravima o kojima ste ranije govorili?

6 O: Da. Ja sam rekao da je on to možda i lično podvukao; činjenica je da
7 se nalaze u naređenju, da je on to potpisao, pukovnik Blagojević zna za ove
8 odredbe, a isto tako i za činjenicu da je Pribičevac lokacija ne samo bivšeg
9 komandnog mjesta Drinskog korpusa već istureno komandno mjesto Bratunačke
10 brigade. Dakle on želi da bude siguran da se ti ljudi sakupe na položaju gdje ih
11 se može brzo ispitati vezano za bilo kakvu informaciju od taktičke vrijednosti.

12 P: U redu. Sada bih htio da preskočim jedan dio vremena. Dokument je
13 viđen od strane Vijeća. To su takozvane avio-bombe, na B/H/S-u... na... aerosol
14 je na B/H/S-u.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je 2517 sa liste 65ter.

16 P: Ne želim ulaziti u detalje. Ovo je dokument od 21. jula od strane
17 generala Tolimira, a odnosi se na Žepu i Muslimane, odnosno muslimanske
18 izbjeglice i muslimansku vojsku.

19 U tački 5 kaže se: "Najpogodnije bi bilo njihovo uništenje upotrebom
20 hemijskih sredstava ili aerosolnih mina i bombi."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Moram biti jasniji, mislim da tu
2 govori, u ovom kontekstu, o vojsci. Nisam mislio da sugerišem da tu misli na
3 civile.

4 P: Da li su te aerosolne bombe i na koji način povezane sa ovim avio-
5 bombama o kojima ste Vi govorili?

6 O: Ne. To je drugačiji sistem naoružanja. Aerosolna bomba ili mina jeste
7 ono što bismo mi na zapadu zvali oružjem koje koristi fiziku koje se... gdje su
8 pare eksplozivnije od čvrstih materijala, i vezano za veličinu i težinu koja
9 postoji, dobivate mnogo jači udar i efekte koje biste dobili od konvencionalne
10 municije, a to je posebno efikasno protiv građevina koje želite razoriti i isto
11 tako kao oruđe protiv ljudstva, protiv žive sile, ovaj udar od nad...nadpritiska
12 je posebno smrtonosan za vojnike i ima mnogo veći raspon od konvencionalnih
13 oružja.

14 P: Kratko rečeno, kako se ispaljuje?

15 O: Može biti avionom ili putem velike rakete. To je sistem koji, kada
16 dolazi blizu cilja otvara se padobran, pa se onda usporava. On počinje
17 izbacivati pa... eksplozivnu paru i kada na određenoj koncentraciji ta para
18 postane eksplozivna, onda se upaljač nekog uređaja aktivira, stvarajući iskru
19 koja će onda upaliti tu paru.

20 To je isto princip kao kada ne smijete pušiti na pumpnoj stanici. Nije
21 benzin ono što izaziva eksploziju već benzinske pare.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ima išta ilegalno vezano za to oružje?
2 O: Ne, gospodine.
3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pređemo na sljedeći dokument.
4 Sada smo prešli na 6. juli 1995., a to je dokument 65ter 233.
5 P: Dnevni borbeni izvještaj od 6. jula, a to je datum o kojemu smo
6 govorili u, i u prethodnom dokumentu koji je izradio pukovnik Blagojević.
7 Pogledajte paragraf 2. "Vatrena podrška za određene ciljeve pružena od
8 strane 50 kg", imamo i novi izraz, a to je, bar na engleskom "lanser granata", a
9 lokacije su iste - to su škola u Potočarima, tvornica "11. mart".
10 Možete li znati... nam reći šta to znači taj lanser 50 kg?
11 O: Da, mislim da je upravo to sistem o kojem smo razgovarali o
12 aerosol...o bombama s tekućim gorivom.
13 P: Ali ne radi se o aerosolnim bombama?
14 O: Upravo tako.
15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] 06.07. izvještaj Glavnog štaba
16 predsjedništva, to je 65ter 2895 u ime generala Miletića.
17 P: I pođimo do zone Drinskog korpusa, dio koji kaže: "Snage su
18 pripremljene i grupirane za borbene operacije protiv enklava Srebrenica i Žepa."
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Dakle, ovaj dio na B/H/S-u stranica 3: "Snage su pripremljene i
2 grupirane za aktivne borbene operacije prema enklavama Srebrenica i Žepa; nakon
3 dobivenog privremenog izvještaja obavijestit ćemo Vas o rezultatima borbenih
4 dejstava."

5 Da li je to tačno, po Vašim saznanjima?

6 O: Da, stvarna kopnena operacija počela je ujutro 6.7. S obzirom na to
7 da redovni borbeni izvještaj Drinskog korpusa se izrađuje u Glavnom štabu u
8 Vlasenici, svi su ovisili o privremenom izvještaju kojeg je tada general KRSTIĆ
9 podnosio na IKM-u. On je bio načelnik štaba i svi su ovisili o tome da saznaju
10 kakvi su to konkretni detalji samog napada na Srebrenicu i da li se sve razvija
11 po planu.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Idemo na 8.7. idući dokument 65ter 109.

13 P: To je dokument od samo 1 stranice. Evo, od strane komande Drinskog
14 korpusa isturenom komandnom mjestu, general Krstić, lično; upućeno general-
15 majoru Zdravku Tolimiru na znanje koji je uz, koji je sa Glavnim štabom.

16 Što nam možete reći o ovome?

17 O: Ako pogledamo kontekst, čini se da je ovo odgovor VRS-a na pritužbu
18 koju je uložio UNPROFOR da ga napadaju snage VRS-a. Znajući kako je sistem
19 funkcionirao u to vrijeme, čini se da je pritužba iznešena generalu Tolimiru ili
20 nekom drugom u Glavnom štabu i da se o tome razgovaralo s generalom Živanovićem.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A general Živanović je razgovarao sa svojim podređenima, u to vrijeme to
2 je bio general Krstić, a isto tako je gospodin Tolimir bio informiran o tome što
3 je i on rekao svome podređenom. To je kontekst ove naredbe.

4 P: "Znam da", kaže, "Glavni štab da Vam je naredio da ne djelujete po
5 UNPROFOR-u, ali da spriječite sva moguća iznenađenja i namjere Muslimana da
6 povežu Srebrenicu i Žepu."

7 Što iz toga zaključujete budući da je bila pritužba da su napadnuti?

8 O: Kao što sam ranije rekao, osnovni metod koji su htjeli koristiti da
9 bi došli do ili oko kontrolnih točaka UNPROFOR-a je bilo ne napadati ih direktno
10 već da pucaju sa strane ili iznad njih, pritišću ih i na taj način postignu
11 željeni rezultat dobivanja teritorija bez političkog rizika, da ustvari pucaju
12 na vojnike UN-a.

13 To je ponavljanje toga, dakle ne smijete napadati UNPROFOR direktno.

14 P: Htio bih Vas pitati da li je UNPROFOR znao da ih se napada ili ne, no
15 ipak ću prijeći na nešto drugo.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Idući dokument, 09.07.1995., dokazni
17 predmet 6D00022.

18 P: To je privremeni borbeni izvještaj generala KRSTIĆA, tada je on bio
19 načelnik štaba. Govori se o tome kako se razvijaju borbe i pominju se uspjesi.
20 Kako se ovaj dokument uklapa u Vašu analizu?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ako se vratimo na prvobitnu zapovijed od 02.07. "Krivaja 95" i ako
2 pogledate konkretne zadatke svake od jedinica, ovaj borbeni izvještaj ustvari
3 govori da su postigli svoje primarne ciljeve i sada se pripremaju za daljnje
4 operacije.

5 Na neki način stavlja im se na znanje: "Dostigli smo linije koje smo
6 htjeli, spremni smo za idući korak", a drugi dio je izvještavanje uz lanac
7 komandovanja, da bi se priopćilo kako su zaplijenili određeni broj, odnosno dio
8 UNPROFOR-ove opreme i vojnika i zatim se isto tako objašnjava gdje ih se drži.

9 P: A gdje to?

10 O: Mislim da su neki bili u Milićima, a neki su bili odvedeni u Bratunac
11 i oni su na kraju završili u hotelu Fontana.

12 P: U redu.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Idući dokument 65ter 3018.

14 P: No prije toga, svi znaju da hotel Fontana nije predaleko od baze u
15 Potočarima. Imate li kakav zaključak oko toga zašto je VRS držala te vojnike u
16 hotelu Fontana umjesto, recimo, da ih vrati u Potočare?

17 O: Pretpostavljam da su ih oni mogli odvesti preko kontrolne točke na
18 žutom mostu, no njihova je vjerojatno namjera bila da ih jednostavno drže u
19 hotelu Fontana i na nekim drugim lokacijama. Ne znam zašto ih nisu vratili UN-u.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: 11.07. Da li se išta dogodilo vezano za te pripadnike UN-a koji su u
2 rukama VRS-a?

3 O: Da. Ne znam da li nekim konkretnim planom ili slučajno, no ti
4 zarobljeni vojnici UN-a bili su korišteni za pregovore. Bile su iznošene neke
5 prijetnje, maskirane prijetnje kako bi se pokušalo prisiliti snage NATO-a da
6 prestanu s bombardiranjem jedinica VRS-a i njihovih položaja oko Srebrenice.

7 P: Da li su te prijetnje imale kakvog uspjeha? Prijetnje taocima UN-a u
8 kontekstu Srebrenice?

9 O: Da, jesu. Kao rezultat toga, bombardiranje je obustavljeno.

10 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Moram napustiti sudnicu za minutu ili
11 dvije, u međuvremenu, vi nastavite.

12 G. McCLOSKEY:[simultani prevod]

13 P: 09.07., 65ter 3108. Vidim da je na ekranu. To je Tolimirov dokument
14 upućen generalu Krstiću, lično. General Tolimir kaže da bi to trebao lično
15 dobiti general Tolimir na znanje. Zar nije to čudno da šalje nešto samom sebi?

16 Možda se radi o pitanju prijevoda, ne znam.

17 O: To znači da je poslato iz Drinskog korpusa. Kada pogledate kontekst,
18 vidi se da je ostavljena poruka za generala Tolimira. Dakle, oni žele znati da
19 je on obaviješten o tome što se događa. To je uobičajen protokol.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: No čini se da je ovaj dokument sačinio general Tolimir.

2 O: U ovom kontekstu on se nalazi na zapovjednom mjestu Drinskog korpusa
3 kada to šalje.

4 P: Kako znate?

5 O: Ako pogledate lijevi gornji kut, vidimo broj Drinskog korpusa
6 /7/184/ Možda je on samo jednostavno htio imati samo jednu kopiju da ima kada
7 se vrati u Glavni štab.

8 P: Što zaključujete na osnovu sadržaja dokumenta?

9 O: Tu se govori o razgovoru s generalom Nikolaiem. Odražava se činjenica
10 da postoji zabrinutost zbog upada u enklavu.

11 Ono što general Tolimir čini jest ustvari da on temporizira. Kaže: "Mi
12 nemamo iste informacije kao Vi, mi mislimo da se borimo protiv BiH i provjerit
13 ću informacije koje ste mi dali." I naravno, još jednom ističe da su njihove
14 snage sigurne, i da će s njima razgovarati za 40 minuta, naravno, on se nalazi
15 pod pritiskom UN-a i želi da ostali znaju što on govori UN-u. Konačnica toga je
16 da je to jedan zahtjev koji kaže: "Provjeravajte što je češće moguće i ako je
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 moguće, izvještavajte me svakih sat vremena", tako da bi on mogao dati najbolje
2 informacije ili najtočnije informacije koje ima UN-u ili im prezentirati bilo
3 kakvu priču koju on misli da UN treba čuti.

4 P: Da li ovo na bilo koji način ukazuje da general Tolimir ustvari ne
5 zna što se događa na terenu?

6 O: Mislim da on potpuno zna za to kada se nalazi u Drinskom korpusu,
7 dobio je brifinge i kaže ovdje: "Čestitam vam na postignutim rezultatima i želim
8 vam dobru sreću tokom ove bitke."

9 I dakle general Tolimir točno zna što je ovdje plan.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Idemo na idući dokument 65ter 236.

11 P: To je borbeni izvještaj Bratunačke brigade. Da pogledamo prvu
12 stranicu na B/H/S-u, to je moja stranica 4 na engleskom, zadnji red.

13 Kaže: "Dva vozila UNHCR-a s 15 vojnika UNPROFOR-a koji su pobjegli na
14 naš teritorij dovedeni su u komandu brigade i smješteni su u hotelu "Fontana" u
15 Bratuncu."

16 To se odnosi na ono što ste ranije pomenuli?

17 O: Da, negdje tokom operacije kontrolne točke UN-a dobile su ovlaštenje
18 svojih zapovjednika da, u ovisnosti o tome koliko su sigurni ili nesigurni
19 osjećaju, da se mogu povući prema muslimanskim linijama ili se mogu predati
20 snagama VRS-a.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 U takvom kontekstu većina kontrolnih točaka UN-a odlučila je predati se
2 VRS-u i nije pokušavala prelaziti muslimanske linije.

3 P: Da li bi to bilo iznimno opasno za UN da prelazi muslimanske linije?

4 O: Da, jedini nizozemski vojnik koji je poginuo ustvari poginuo je od
5 ručne bombe koju je bacio muslimanski vojnik na snage UN-a.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] I pođimo do 65ter 849.

7 P: To je dokument od jedne stranice i kaže: "Od Glavnog štaba VRS-a",
8 General Tolimir, "vrlo hitno", upućeno predsjedniku Republike Srpske na znanje i
9 KM Drinskog korpusa, generali Gvero i Krstić, lično.

10 Kao prvo, znate li gdje se Tolimir nalazi pri izdavanju ovog dokumenta?

11 O: U tom trenutku, na osnovu toga odakle naredba dolazi, mislim da se on
12 nalazi u Glavnom štabu.

13 P: Svi smo to pročitali puno puta. Možete li nam reći svoje zaključke o
14 tome?

15 O: Ovaj dokument je prvi koji sam ja vidio, iz šire zbirke materijala u
16 posjedu Ureda Tužitelja, u kojem se vidi da zbog uspjeha borbenih operacija,
17 sada po prvi puta, se cilj širi i on je ustvari okupiranje samog grada
18 Srebrenice.

19 P: Što možete zaključiti na osnovu činjenice da je ovo upućeno
20 generalima Gveri i Krstiću lično?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: General Krstić je bio na IKM-u Drinskog korpusa u Pribičevcu koji je
2 kontrolirao i rukovodio operacijama, a Gvero je oficir general-štaba koji je bio
3 isto tako na toj lokaciji.

4 To je njima poslato primarno zbog generala Krstića da bi oni znali da
5 moraju početi sa idućim korakom. Nije bilo plana za zauzimanje Srebrenice, a
6 ovime mu se daje mogućnost da on počne raditi ono što je potrebno kako bi mogao
7 zauzeti grad.

8 P: Prisustvo generala Gvere na IKM-u, da li to ima nekakvog značaja za
9 Vašu analizu?

10 O: Ne, osim što je to odraz prakse u kojima, po kojoj u kritičnim
11 operacijama sudjeluje neki oficir generalštaba na IKM-u kako bi pomogao
12 nadziranje operacije, da bude tamo kao neko ko može razrešiti eventualne
13 probleme između korpusa i Glavnog štaba što se tiče resursa, zapovijedi i
14 shvaćanja što je glavni zapovjednik, odnosno Mladić, namjeravao.

15 P: Vidimo ovdje i ponovno pominjanje Ženevskih konvencija i postoji
16 naredba da se ne spaljuju zgrade i da se ratne zarobljenike i ostale tretira
17 prema Ženevskoj konvenciji.

18 O: Da.

19 P: General Tolimir, to je onaj koji je pričao o aerosolnim bombama i
20 izbjeglicama. Da li se čini da je general Tolimir sačinio ovaj dokument ili je
21 ovo nešto što je proslijeđeno? Zna li išta o tome?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ako pogledate pri dno dokumenta...

2 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Prigovor! Mislím da ovo nije ispravno
3 iznošenje činjenica.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislím da niste nužno u pravu, no
5 možemo nastaviti.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Mogu objasniti ako treba.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Samo sam pomenuo onaj drugi dokument.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Krenite na nešto drugo gospodine
9 McCloskey.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo na idući dokument.

11 P: Sada je 10.07. To je jedan dokument o kojem smo već govorili, 65ter
12 57. No, to je bilo prije dio one pravne rasprave kad ste govorili o zakonskim
13 odredbama. Htio sam pitati slijedeće: znate li, na temelju pregleda dokumenata,
14 gdje je bio gospodin Borovčanin prije 11.07., kada je morao otići na područje
15 Bratunca i Srebrenice?

16 O: Koliko shvaćam, gospodin Borovčanin je rukovodio snagama MUP-a na
17 frontu kod Trnova.

18 P: Da li znate da li je surađivao s bilo kakvim snagama iz Srbije na tom
19 bosanskom frontu?

20 O: Da. To se pominje u drugom paragrafu naredbe.

21 P: U redu. Mislíte na miješanu četú, dakle zajedničke snage MUP-a /?RS/
22 i Srbije?

23 O: Da.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je istraga uspjela identificirati bilo kakve snage srpskog
2 /?srbijanskog/ MUP-a u operaciji u Srebrenici i Bratuncu 11.07. do 17. ili
3 18.07?

4 O: Ne, ne koliko ja znam.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možda je ovo dobar trenutak za pauzu.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] 25 minuta pauze.

7 ... Početak pauze u 10.30h

8 ... Sjednica nastavljena u 11.02h

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, sudijo.

11 P: Još uvek smo na 10. julu u našoj hronologiji.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Molim da pogledamo 65ter 181.

13 P: To je dokument iz Glavnog štaba sa datumom 10. juli u ime generala
14 Mladića i ovde vidimo pečat "primljeno oko 13.00 časova".

15 Na prvoj strani na B/H/S-u u ovom naređenju govori se o novonastaloj
16 situaciji u Srebrenici i uspehu i naređuje se u pravcu Žepe, reklo bi se.

17 Šta mislite o ovome? To je od 10. jula.

18 O: Pa kada smo ranije razgovarali o tome kad razmišljate taktički o
19 borbi na terenu, a zatim operativno o onome što se dešava i izvan toga, ovo je
20 dobar primer kako je Glavni štab operativno razmišljao, pretpostavlja se po
21 direktivi generala Mladića.

22 Oni već počinju da preduzimaju sledeći niz koraka kad je reč o
23 planiranju i manevrima na osnovu onog što oni zovu neočekivanim uspehom u
24
25
26
27
28
29
30

1 Srebrenici i već razmišljaju o tome da, kakav im je potencijal, da se angažuju u
2 borbenim aktivnostima u Žepi na isti način, tako da to odražava da je Glavni
3 štab potpuno zaokupljen trenutnim borbama, ali već razmišlja i o tome kakva je
4 mehanika onoga što treba da se desi da bi se uspostavila struktura za sledeću
5 borbu.

6 P: Izgleda da je ovo poslato samo Drinskom korpusu i 65. zaštitnoj,
7 zaštitnom puku. Šta mislite o tome?

8 O: Pa Drinski korpus, Žepa je bila u njihovoj zoni, a 65. zaštitni puk,
9 to su lokalne snage koje su u garnizonu, u Glavnom štabu i oko njega. To je
10 naravno blizu Žepe, tako da oni takođe mogu da se koriste u ovoj operaciji. U
11 ovoj tački oni ne očekuju da će bilo kakve druge snage izvan Drinskog korpusa
12 uključiti da učestvuju u ovome, Oni će pokušati i sami da se time pozabave.

13 P: Dakle, ovo nije poslato brig... nijednoj brigadi u ovom trenutku.
14 Zašto ne? Da li znate ili imate mišljenje o tome?

15 O: Pa, ne mora da znači da je ovo posebno hitno. Vidite da Glavni štab
16 to šalje Drinskom korpusu, a ne i brigadama. To je nešto što može da bude više
17 formalizovano. To ide preko komande korpusa i štaba i kaže im se: "Počnite,
18 planirajte da izvedete operacije, ovde ćete postaviti granice za jedinice."

19 I očekuje se da će operativni ljudi u Drinskom korpusu početi da se bave
20 detaljima i da će onda poslati detaljna naređenja brigadama.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Dobro, a malo kasnije vidimo i naređenje iz Drinskog korpusa. Ono je
2 malo više operativno. Odnosi se na Žepu?

3 O: Da.

4 P: A šta je to?

5 O: Mislim da je to sledećeg dana ili posle dva dana. Možda je to već 11.
6 ili 12.

7 P: Dobro, stići ćemo do toga već.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Sad da pređemo na 11. jul, dokazni
9 predmet 6D00207.

10 P: Ako pređemo na 19., gospodine Butler ovo je dokument od 11. jula.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovde smo uneli stari prevod, jer je on
12 već usvojen, ali Glavni štab vojske, to je 11. juli, za pomoćnika komandanta
13 majora Milana Gvera. To je primio neko izgleda oko 17.30 časova i piše: "Odnos
14 prema pripadnicima UNPROFOR-a u enklavi Srebrenica. Upozorenje."

15 I tu piše: "U odnosu na celokupnu situaciju u enklavi Srebrenica a
16 prateći reagovanje odgovornih predstavnika UNPROFOR-a i svetskog javnog mnjenja,
17 u centru interesovanja je odnos pripadnika VRS prema pojedincima i snagama
18 UNPROFOR-a u enklavi Srebrenica. Dakle, u centru interesovanja su jedinice u
19 Srebrenici."

20 "U tom smislu Komanda Drinskog korpusa će preko nižepotčinjenih komandi
21 obezbediti krajnje korektan odnos prema pripadnicima UNPROFOR-a, našim gostima,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i sprečiti bilo kakvo dejstvo i provokacije snaga UNPROFOR-a u enklavi, bez
2 obzira na njihovo ponašanje."

3 "U realizaciji dobivenog zadatka i postavljenog cilja u ovom trenutku je
4 takav odnos prema snagama UNPROFOR-a od višestrukog značaja."

5 Kako Vi ovo analizirate?

6 O: Pa, u ovom trenutku, general Gvero koji je bio na IKM-u, izgleda da
7 se vratio u sedište Glavnog štaba.

8 P: Zašto to kažete?

9 O: Pa, mi znamo, na primjer, imamo dokumenta koja dokazuju da je on
10 bio na IKM-u; znamo na osnovu drugih dokumenata i drugih informacija da je
11 general Mladić se lično pojavio na IKM-u 10-og. Kad je general Mladić bio tamo
12 nije bilo razloga da general Gvero i dalje bude tamo. On je više bio predstavnik
13 Glavnog štaba, a general Mladić je to očigledno mogao da obavi bolje nego bilo
14 ko drugi, tako da se general Gvero onda vratio na svo... u svoje sedište Glavnog
15 štaba, u svoju poziciju i iz ovog konteksta jasno je da kad on tamo stigne, on
16 onda opipava puls onoga šta mediji i međunarodna zajednica kažu u vezi sa
17 operacijama koje se odnose na Srebrenicu i činjenicom da su pripadnici UN-a
18 zarobljeni od strane VRS-a, a u situaciji kada nas međunarodna zajednica gleda,
19 onda treba da se prikažemo u najboljem svetlu.

20 P: Šta smatrate da znači ovaj komentar "takav odnos je od višestrukog
21 značaja. odnos prema snagama UNPROFOR-a"?

22 O: Pa, posebno u svetlu onoga što se desilo u maju kada je VRS uzela
23
24
25
26
27
28
29
30

1 neke pripadnike UN-a kao taoce, s obzirom da je bilo nekih javnih izjava vezano
2 za moguće uključivanje NATO-a u tome da se zaštiti holandski bataljon u
3 Srebrenici i da je bilo takvih izjava u medijima, da su političari i diplomate
4 iznosili takve komentare, general Gvero je pokušao da podseti ljude da ne treba
5 međunarodnoj zajednici ili NATO-u dati nikakav izgovor da se uključe u ovo.

6 P: U to vreme, kasno popodne ili rano predveče, da li je bilo bilo
7 kakvih akcija usmerenih protiv UN-a? Odnosno, nisam mislio akcija, nego
8 pripadnici UN-a bili su taoci u hotelu Fontana, da li je VRS dao neke izjave u
9 vezi sa njima kad je reč o tome kako su njih tretirali?

10 O: Jeste gospodine, tako je. To je dobar primer dobre vojne ideje koju
11 su događaji prestigili. Na primer, dok je general Gvero možda pravio nacrt ovoga,
12 u međuvremenu su NATO snage već počele da gađaju ciljeve VRS-a, barem dva puta
13 na ivici enklave, pre nego što je ova poruka uopšte poslata IKM-u, a mislim da
14 je bila poslata tamo, već je Holandskom bataljonu saopštena pretnja da ako UN i
15 NATO ne prestanu da bombarduju, da će biti izvršena odmazda nad holandskim
16 vojnicima koje je VRS držao zarobljene.

17 P: Sa kog nivoa bi takva pretnja došla, sa kog nivoa Vojske Republike
18 Srpske ili iz političkog aparata? Odakle bi bilo dozvoljeno da takva pretnja, po
19 Vašem mišljenju, dođe s obzirom na organizaciju ove vlade ili vojske?

20 O: Ja ne mislim da je iko niži od generala Mladića lično mogao da osjeća
21 da ima tolika ovlašćenja da izda takvu pretnju.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A da li bi takva pretnja...

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim ustvari da možemo da idemo
3 dalje.

4 Pređimo, molim, još uvek smo na 11. julu. Dokument po spisku 65ter 438
5 iz Komande Drinskog korpusa od generala Živanovića.

6 P: Čime se bavi ovaj dokument? "Sprečavanje spajanja snaga 28.
7 neprijateljske divizije sa snagama u enklavama", to je naslov. Vidimo pečat
8 primljeno oko 22.30 časova, 11-og.

9 O: Pa, VRS je kao i BiH radila ono što je mogla kako bi prikupila
10 informacije o tome šta muslimanske vojne snage rade, šta su njihovi ciljevi, a
11 informacije koje su oni primali u tom trenutku sugerisale su da 28. divizija
12 treba da dobije instrukcije da napusti enklavu, što je značilo da će biti 2
13 moguća scenarija. Jedan da će pokušati da se spoje, delomično ili u cjelini, sa
14 muslimanskim snagama koje su još uvek u enklavi u Žepi. Ili drugi scenario, da
15 će pokušati da se probiju iz enklave i da dođu do onog što su oni nazivali
16 slobodnom teritorijom, teritorijom bosanskih Muslimana, kod Tuzle, i u skladu sa
17 tim je i ovo naređenje generala Živanovića gde on skreće pažnju jedinicama
18 Drinskog korpusa da budu svesni ove činjenice i da preduzmu mere kako bi
19 sprečili da se to desi.

20 P: Možete li na osnovu ovog dokumenta da kažete da li VRS zna u kom
21 smeru se kreću muslimanske snage u ovom trenutku, 11-og?

22 O: Ne, oni samo nešto procenjuju. Oni nisu sigurni za koji će se pravac
23 delovanja odlučiti muslimanske snage.

24 P: Dobro.

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Još uvek 11. juli, ali prelazimo na
2 dokument 65ter 3019, to je još jedan izveštaj iz Glavnog štaba u ime generala
3 Miletića upućen predsedniku.

4 P: Ukoliko možemo da pogledamo stranu 3 na B/H/S-u, želim samo da
5 proverimo informaciju. Tu se govori o srebreničkoj enklavi: "Prijatelj je...
6 neprijatelj je pružio žestok otpor jedinicama VRS-a. NATO vazdušne snage su
7 bombardovale naše snage u sledećim sektorima." Onda se govori o tome da će biti
8 poslat jedan vanredni izveštaj, zatim se govori: "Tokom dana, naše snage ušle su
9 u Srebrenicu i mi ćemo Vam poslati vanredni izveštaj o rezultatima koje smo
10 postigli i o pojedinostima koje se odnose na ofanzivne operacije.

11 Da li se slažete sa ovim informacijama da su one validne?

12 O: Da. Mislim da je sasvim sigurno da u ovom trenutku Sud je već video
13 snimke snaga i oficira VRS-a kako ulaze u grad Srebrenicu i to se poklapa sa
14 ovim. Da gospodine.

15 P: U redu.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo sada na 12. Imamo dokument
17 65ter 10099A na engleskom i 1099B /?1099C/ na B/H/S-u.

18 P: To je jedan vrlo kratki presretnuti razgovor između X i Y gde se
19 govori o Jagličima. "Od Jagliča prema Bužimu, prema našem susedu na desnoj
20 strani neka oni znaju, treba da budu upozoreni. Da li razumete?"

21 "Razumemo. Kolona."

22 "Da. 06.03 sati."

23 Šta mislite da je ovo?

24 O: Pa, ja smatram da je ovo prvi donekle pouzdani, donekle pouzdana
25 informacija koja počinje da ide kroz lanac komandovanja VRS-a, da oni primećuju

26

27

28

29

30

1 da VRS, barem ljudi na terenu primećuju, da se formira jedna kolona i da su to
2 bosanski Muslimani i njihove snage na toj lokaciji. Oni pokušavaju da probiju
3 linije VRS-a u, na toj konkretnoj lokaciji.

4 Ako to pogledamo u kontekstu onoga što je VRS znala u tom trenutku,
5 njihovo mišljenje bilo je da će veći deo 28. divizije, ustvari pokušati da se
6 povuče ka Banderi, ka trouglu Bandera i ustvari operacija Vojske Republike
7 Srpske koje su planirane za 12. juli 1995. trebalo je da prođu kroz tu oblast
8 kako bi ponovo uspostavile kontakt i angažovale se u borbi sa 28. divizijom.

9 P: Samo da razjasnimo kad kažete u tom konkretnom području, na koje
10 mislite?

11 O: Pa, mislim na trougao Bandera, gospodine.

12 P: U redu.

13 O: Ustvari, sada imamo neke naznake od vojnika VRS-a u drugim delovima
14 borbenih područja, da divizija nije tamo gde su svi očekivali da će ona biti, da
15 ona ustvari radi nešto sasvim neočekivano.

16 P: I otuda Jagličići, to je ka Konjević Polju ili dalje prema Tuzli?

17 O: Da.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Dobro. Sad da pređemo na sledeći
19 presretnuti razgovor broj 1100A na engleskom i C na B/H/S-u.

20 P: Ponovo je datiran 12. jula u 06.56 minuta i tu su komentari ovde koji
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 su, se odnose na slične stvari. "Prvo su me obavestili u 03.00h da je presečena
2 na nekoliko mesta," zatim opet "Jaglići, Kamenica". Šta je ovo, samo ukratko?

3 O: Ovo je još jedan presretnuti razgovor između dva govornika. Oni
4 raspravljaju o tome šta znaju o vojnim akcijama, gde je kolona, šta oni
5 namjeravaju da rade i šta oni pokušavaju da urade otprilike oko 7.00 ujutro 12.
6 jula.

7 P: Da li je ovo, da li se se ovo uklapa s onime što smo videli u
8 prethodnom presretnutom razgovoru da se kolona kreće u tom pravcu?

9 O: Da. Mislim opet nema nikakvih pouzdanih činjenica u vezi sa tim
10 koliko je velika ta kolona, koliko je naoružana... To su samo prvi izveštaji sa
11 bojnog polja koji pristižu.

12 P: Dobro. Dakle ova vrsta informacija koja dolazi u ovo vreme kao neki
13 prvobitni izveštaji, kako Vi, kao neko ko je obaveštajac i analitičar, kako
14 biste Vi to ocenili u tom trenutku?

15 O: Postoji izreka, posebno u vojsci, da se trebaju poštovati borbene
16 informacije. Ako je prvi izveštaj pogrešan, drugi izveštaj polu-tačan, ustvari,
17 tek kod trećeg ili četvrtog izveštaja dobivate jasnu sliku što se ustvari događa
18 u konkretnoj borbi ili konkretnoj situaciji. Mislim šta ovdje vidimo, široko
19 govoreći, jeste manifestacija toga.

20 Kako se ti događaji događaju na terenu, i što je više izvještaja o njima
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslano duž, prema komandnom lancu, ljudi počinju da dobivaju jasniju sliku da
2 je njihova početna ocjena o 28. pješadijskoj diviziji bila, možda nije bila
3 sasvim tačna.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pređemo na sljedeći dokazni
5 predmet. To je 1101 A i B.

6 P: To je još jedan presretnuti razgovor, datum je 12. juli 07.35h
7 ujutro, između ljudi koji su identifikovani kao Krstić i potpukovnik Krsmanović.
8 Ko su ti ljudi i ukratko o čemu oni tu govore?

9 O: U ovom razgovoru, čovjek po imenu "Krstić" je general-major Radoslav
10 Krstić, još uvijek načelnik štaba Drinskog korpusa. Potpukovnik Krsmanović je
11 oficir za transport za Drinski korpus.

12 P: O čemu govore, šta oni govore?

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Molim Vas samo imajte na umu da je to
14 što se pojavljuje na ekranu malo sporije. Evo tek sada to imamo.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja ću sada paziti na ekran.

16 Mislim da smo na najboljem putu da završimo ove sedmice, pa ću malo
17 usporiti. Hvala Vam.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, sada svi to imamo, ovaj presretnuti
19 razgovor.

20 P: O čemu govore ovi ljudi?

21 O: Ovdje imamo generala Krstića koji obavještava svog oficira za
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 transport gdje želi da budu autobusi, na kojoj lokaciji, u koje vrijeme.

2 P: A kakvog su značaja autobusi u ovom trenutku za Drinski korpus po
3 Vašem mišljenju?

4 O: Ako pogledamo šira saznanja o onome što se dogodilo na dva sastanka
5 između VRS, UN-a, holandskih snaga i predstavnika bosanskih Muslimana uvečer 11.
6 jula u Fontani, u neko vrijeme nakon tog niza sastanaka, bilo na kraju ili
7 nedugo nakon što su oni završili, general Mladić, VRS je konkretno preuzeo na
8 sebe da će VRS organizovati evakuaciju tih ljudi iz Potočara.

9 Oni nisu željeli da čekaju UN, niti su željeli da daju priliku UN-u i
10 UNPROFOR-u da odugovlače. Oni su željeli da ti ljudi odu i to na brzi način.

11 Vrlo brzo nakon toga, uvečer 11. i ujutro 12., ima mnogo poruka i
12 naređenja koja se izdaju za autobuse koji su pod kontrolom vojske, autobuse koji
13 su pod kontrolom Ministarstva obrane i industrija da budu poslani autobusi.

14 P: Tu se kaže "50 autobusa ukupno treba biti u stadionu... na stadionu u
15 Bratuncu u 17.00 sati."

16 Jesu li to i uradili?

17 O: Vjerujem da je prvi dokaz da su autobusi počeli da stižu bilo već
18 negdje u podne 12. jula u Potočarima.

19 O: Nisam sasvim siguran kada su autobusi stigli na stadion u Bratuncu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] A sad da pogledamo sljedeći dokument
2 65ter 110.

3 P: Datum je 12. juli; od Komande Drinskog korpusa; blok-potpis general
4 Živanović. Mi vidimo ovdje da mu je naslov "Obezbeđenje autobusa za evakuaciju
5 iz enklave Srebrenica. Naređenje Komandi 1. zvorničke brigade i drugim
6 brigadama". Šta ovo predstavlja?

7 O: To razjašnjava ono o čemu sam govorio vezano za ovaj zadnji niz
8 dokaznih predmeta. Činjenica da su izdane formalne zapovijesti u ranim jutarnjim
9 satima 12. jula vojnim snagama i Ministarstvu obrane da poduzmu mjere za
10 organizovanje autobusa i da ih počnu slati na područje Srebrenice.

11 P: Kada kažete "njihovi autobusi", na primjer Zvornička brigada, kakvi
12 autobusi su tu u pitanju?

13 O: Svaka od brigada imala je nekoliko autobusa ili neku vrstu prevoza.
14 Zvornička brigada bila je u tome bolja od mnogih, imali su neke mini autobuse i
15 kamione, i u Zvorniku je bila 63. transportni bataljon koji je imao vozila.
16 Većina autobusa je trebalo da se rekviriraju od civilnih vlasti i to onda spada
17 pod nadležstvo Ministarstva obrane Republike Srpske, a ne striktno vojske.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pređemo na sljedeći dokument,
19 1105 A i B, opet presretnuti razgovor od 12. jula 9.15 ujutro.

20 P: Ovo je samo sinopsis razgovora i tu se kaže da je razgovor vođen sa
21 pukovnikom Krsma... potpukovnikom Krsmanovićem. "Rekli su mu da imaju samo dva
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 autobusa i da ih ne mogu rekvirirati bez papira i naređenja. Imaju problema sa
2 gorivom, ali nema problema."

3 Nešto ste govorili o rekviziciji, kako se to uklapa, ukoliko se?

4 O: Pa, to je proces. Čak ni general Mladić ne može pucnuti prstima i
5 dobiti 50 do 100 autobusa da se pojave i to se događalo /?i da se to desi/. Ali
6 treba mnogo planiranja, mnogo logistike, mnogo koordiniranja, kako bi se takvo
7 naređenje izvršilo. Vi normalno planirate takve stvari pa niste u situaciji kao
8 što se našla VRS u tim okolnostima gdje pokušavaju da organiziraju ove velike
9 konvoje autobusa u... tako reći u trenutku. Ono što vi vidite u ovim
10 presretnutim razgovorima jeste štabni, štapski oficiri rade kako bi učinili što
11 mogu, kako bi poduzeli korake da imaju gorivo, autobuse, vozače i da budu tamo
12 gdje treba da budu.

13 P: Ovdje imamo komentar "imaju problema sa gorivom". Možete li ukratko
14 opisati kakva je bila situacija sa gorivom u VRS-u u to vrijeme u Republici
15 Srpskoj?

16 O: Zbog embarga koji je sprečavao da gorivo prelazi slobodno preko
17 Drine, gorivo je bilo vrlo vrijedna roba ne samo za VRS već i u cijeloj
18 Republici Srpskoj. To je bio bila vrlo popularna stavka na crnom tržištu.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kako bi osigurali da vojska ima odgovarajuće zalihe goriva, VRS je
2 poduzeo značajne korake da bude siguran da se sve gorivo opravdava litar za
3 litar, da se ne rasipa i da ga vojska ne koristi za privatne svrhe.

4 U isto vrijeme, iste procedure su postojale u cijeloj državi i vladi
5 Republike Srpske i zato što je uglavnom bio nedostatak goriva.

6 P: Da li vi znate bilo kakav značajan izvor goriva za ovo... odvoz ljudi
7 iz područja Srebrenice?

8 O: Da. Ustvari, ono što se dogodilo jeste aranžman koji je napravljen.
9 UN je pristao da u određenom trenutku da gorivo, to ne bi bilo dovoljno brzo za
10 ono kojom brzinom su oni željeli da ti ljudi odu iz Potočara počevši od 12., pa
11 su oni otišli u transportno poduzeće Vihor u Bratuncu, oni su rekvirirali gorivo
12 od Vihora i onda kada je UN konačno dao gorivo, onda su to koristili da vrate
13 ovoj industriji, ovom preduzeću.

14 P: Kako to znate?

15 O: Postoji niz dokumenata koji to odražavaju. Taj trag, kako se to
16 kretalo i mislim da je bilo i svjedočenja barem u prethodnim suđenjima o tome.

17 P: U redu.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pređemo na sljedeći dokazni
19 predmet 65ter, dokument 2899.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: To je dokument Glavnog štaba VRS-a, blok-potpis general Petar Škrbić,
2 pomoćnik komandanta. Tu su i neke kratice za taj sektor. Tko je po Vašem
3 saznanju bio Petar Škrbić?

4 O: On je bio pomoćnik komandanta Glavnog štaba za pozadinu, za
5 logistiku.

6 P: A kako se ovaj dokument uklapa u Vašu analizu?

7 O: On odražava pravne odnose između vojske i Ministarstva obrane u to
8 vrijeme, navodeći činjenicu da vojska ne može jednostrano uzeti autobuse iz
9 civilne privrede. To je nešto što je pod kompetencijom Ministarstva obrane i to
10 je dakle naređenje, odnosno zahtjev, gdje se traži od Ministarstva obrane da ono
11 izda naređenje za te autobuse i da se stave na raspolaganje vojsci.

12 P: A ova referenca na 50 autobusa u stadionu u Bratuncu do 14.30h. Da li
13 je to ista informacija koju smo vidjeli u onom presretnutom razgovoru sa
14 Krstićem i Krsmanovićem? Da li se to Vama čini da je povezano?

15 O: Da. Vrijeme se razlikuje malo, 14.30h i 17.00 sati, ali mi tu
16 govorimo o suštinski istoj situaciji da postoji urgentna potreba da autobusi
17 budu na tim lokacijama.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pređemo na dokument 65ter broj
19 13.

20 P: To je dokument koji nosi datum 12. juli, Sekretarijat ministarstva
21 obrane Zvornik. Predmet: "Zahtjev za mobilizaciju autobusa. Na osnovu zahtjeva

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Glavnog štaba Republike Srpske", i onda se opet govori o tih 30 autobusa.

2 Da li je to u skladu sa onim što ste Vi govorili u ovom procesu?

3 O: Da.

4 P: Da li ima još nešto što biste željeli tome dodati na osnovu ovoga?

5 O: Ne gospodine. Mislim da smo ovo, ovu temu iscrpli.

6 P: To sam i mislio.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pređemo na sljedeći dokument.

8 To je dokument broj 59 sa liste 65ter.

9 P: Sada smo počeli sa jednim drugim nizom, odnosno drugom vrstom
10 dokumenata, nešto o čemu sa Vama nismo ranije razgovarali. Ovo je naslov "Centar
11 bezbjednosti Zvornik", a u potpisu je načelnik Dragomir Vasić sa Centra javne...

12 Prije no što uđemo u to, možete li nam prije svega reći nešto malo više
13 ko je Dragomir Vasić bio u to vrijeme?

14 O: U julu 1995., Dragomir Vasić je bio načelnik zvorničkog sektora za
15 javnu bezbjednost. I kao što vjerujem da Sud zna, u okviru Republike Srpske, to
16 je bilo organizovano na opštinskim osnovima /?imali/ ste pojedinačne sektore za
17 javnu bezbjednost, a onda ste u raznim područjima imali preklapajuće komandne
18 strukture poznate kao centar... centri.

19 Dragomir Vasić bio je načelnik Centra za javnu bezbjednost u Zvorniku i
20 on je nadgledao veći broj opština na tom području.

21 P: Gdje je, prema Vašim saznanjima, on bio 12. jula?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Haynes.

2 Gospodin HAYNES: [simultani prevod] To nije prigovor kao takav, ali
3 Dragomir Vasić će svjedočiti za 7 dana i koja je svrha onda kad ćemo to čuti od
4 izvora, ili koji je taj /?Škrbić/, koji je već svjedočio? Zašto da na to gubimo
5 vrijeme?

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja se ne slažem. Nikad nemamo garanciju
8 da će se svjedok pojaviti. Trebalo je 15 do 20 sekundi da se to pita, a mislim
9 da je od... suštinski podsjetnik vezan za ovaj dokument kao i prethodni
10 dokument. I ja činim sve što mogu da ne ponavljam materijal za koji mislim da je
11 Vijeće već vidjelo, ali nakon tako dugog vremena, ja više ne znam ni šta ja u
12 potpunosti znam, ali nastojim da se dodirnem ključnih tačaka. Ovo je prvi puta
13 dokument od jedne ključne osobe kao što je ova.

14 Mislim da je to nešto o čemu treba malo porazgovarati.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro. U redu. Hvala.

16 [Sudije vijećaju]

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi se ne slažemo ovaj puta s Vama,
18 gospodine Haynes. Gospodin Vasić će uskoro doći da svjedoči, ali to ne lišava
19 gospodina McCloskeyog prava da postavi ovom svedoku pitanja o tom svjedoku.
20 Dakle, da nastavimo.

21 Da li Vi želite, gospodine McCloskey, da ponovite pitanja? Gospodine
22 Butler, možete li Vi odgovoriti?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Jer je već počeo da odgovara: "Prema Vašim saznanjima, gdje je on bio
2 12. jula 1995?"

3 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim da je bio u Bratuncu. Naša istraga je
4 to utvrdila.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

6 P: U redu. Da sada pređemo nekoliko ovih tačaka. Broj 1: "Djelujući u
7 skladu sa Vašom depešom, ja sam kontaktirao civilnog komesara u Bratuncu,
8 Miroslava Deronjića."

9 Sud je već čuo za Miroslava Deronjića i činjenicu da je on bio
10 postavljen za civilnog sekretara, pa Vas neću o tome pitati, na poziv gospodina
11 Haynesa.

12 Broj 2: "Sastanak sa generalom Mladićem i generalom Krstićem održan je u
13 štabu Bratunačke brigade" - i prevodilac misli da je to bi... - "u 08.00 sati i
14 zadaci su bili podijeljeni svima uključenim."

15 Imate li ikakvih drugih informacija o nekom sastanku u štabu, odnosno
16 komandi Bratunačke brigade ujutro 12. jula?

17 O: Da gospodine. Moja vlastita informacija vezano za prethodna suđenja i
18 istrage to odražava. Prije trećeg sastanka sa snagama UN-a, VRS, odnosno veći
19 broj komandanata VRS-a i policijskih komandanata se sastalo, i general Mladić i
20 general Krstić su podijelili različite zadatke o tome gdje će se koja jedinica
21 nalaziti, kakva će njihova funkcija biti toga dana.

22 P: Da onda nastavimo?

23 Broj 3 kaže: "Vojna operacija se nastavlja prema planu. Turci (pogrđni
24 naziv za Muslimane) bježe prema Sućeski, dok su se civili okupili u civilima...

25

26

27

28

29

30

1 u Potočarima - njih oko 15.000."

2 Kako, taj zaključak gospodina Vasića o Muslimanima koji kreću prema
3 Sućeski, mislim da ste nam Vi već nešto i rekli, dakle, kako se to uklapa?

4 O: /nedostaje simultani prevod/
5
6
7
8
9
10
11

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Šta je tačno problem? Ko nije primio
13 prevod?

14 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Mi smo na kanalu 6, ja nisam čuo.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ni gospodin Borovčanin, niko drugi? Vi
16 takođe niste čuli prevod? Dobro, izgleda da svi optuženi nisu čuli prevod, tako
17 da je postojao problem. Hvala što ste nas obavestili.

18 Da li možemo još jednom da probamo, molim Vas? Da li sada čujete prevod
19 ovoga što ja govorim? U redu. Mislim da je problem rešen i ne moram više time da
20 se bavim.
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Izvolite, gospodine McCloskey. Mislim da je potrebno da ponovite
2 pitanje, molim.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

4 P: Mislim da ste već bili na pola odgovora. Mislim da možete da vidite
5 na ekranu gde ste prekinuli.

6 O: Da gospodine, ako mogu da nastavim.

7 Pa, ja sam shvatio dok su oni shvatili da neke vojne snage 28. divizije
8 idu ka Sućeski. Očigledno je, oni nisu imali ideju koji je broj tih snaga koje
9 se kreću u tom pravcu.

10 To ponovo ukazuje na činjenicu da su oni počeli da preduzimaju neke
11 preventivne mere tako što su poslali neke policijske jedinice tamo, s obzirom da
12 je vojska bila na potpuno drugom mestu, većina vojnih jedinica koje su bile
13 spremne za sukob.

14 P: Da li se sećate gde je Sušica?

15 O: Pa, grubo rečeno, to je u severozapadnom kvadratu, na strani
16 srebreničke enklave u području Sušice i Jaglića, sela Jagličići. To je tačka
17 odakle je kolona i odakle su te vojne snage gde su se okupile pre nego što su
18 pokušale da probiju linije i napuste enklavu.

19 P: U redu. Broj 4, tu se govori o imenovanju šefa policije u Srebrenici,
20 to Vas neću pitati.

21 Pod tačkom 5 piše: "U 10.00 časova počinje sastanak sa predstavnicima
22 UNPROFOR-a i Međunarodnog crvenog krsta i muslimanskim predstavnicima iz
23 Srebrenice, gde će biti postignut dogovor o evakuaciji civilnog stanovništva iz
24 Potočara u Kladanj. Da li se to desilo, koliko je Vama poznato?"

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste, gospodine, da.

2 P: Dobro, a pod 6: "Združene snage policije napreduju prema Potočarima i
3 imaju cilj zarobljavanja UNPROFOR-a i okruživanja cijelog civilnog stanovništva
4 i čišćenju terena od neprijateljskih grupa."

5 O kojim snagama mislite da Vasić govori kada kaže "združene snage
6 policije napreduju prema Potočarima"?

7 O: U ovom konkretnom kontekstu on pominje združene snage policije,
8 specijalne policije iz MUP-a, što je možda 2. odred iz /?Šekovića/ ili policija
9 sa Jahorine kao i one snage iz organizacije MUP-a, civilne policije koje takođe
10 imaju zadatak da se formiraju u policijske čete radi ostvarivanja nekih vojnih
11 zadataka.

12 P: Da li možete da nas uputite na bilo koji dokument ili na naređenje
13 koje Vam pomaže da identifikujete o kojim jedinicama govorite?

14 O: Mislim da negde pukovnik Borovčanin u izveštaju o događajima do kojih
15 je došlo u Srebrenici, navodi pojedinačno konkretne jedinice koje su bile
16 uključene pod njegovim rukovođenjem u raznim trenucima. Mislim da ima i drugih
17 referenci u dokumentima, ne samo vojnim već i policijskim dokumentima gde se
18 pominje policija sa Jahorine kao i pripadnici 2. policijskog odreda iz Šekovića.

19 P: A kad je reč o naređenju od 10. jula koje je poslao Kovač o kome smo
20 već govorili, ne sećam se tačno broja dokaznog predmeta.

21 O: Da, to je jedna duža lista uglavnom ovih istih jedinica sa izuzetkom
22 srpskog MUP-a.

23 P: Dobro.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je bio dokazni predmet 57, zapisnika
2 radi.

3 Dobro, možda da sačekamo da dođe gospodin Vasić i da njemu postavimo
4 pitanja u vezi sa ostatkom ovoga.

5 Predimo sada na sledeći dokazni predmet hronološkim redom po pravilu
6 65ter, to je broj 156.

7 P: Još uvek smo na 12. julu; od Komande Drinskog korpusa general
8 Živanović. Mislim da smo se ponovo vratili na istu temu.

9 Gospodine Butler, možete li samo ukratko to da prokomentarišete?

10 O: General Živanović ili štab Drinskog korpusa u njegovo ime, posle
11 zahteva od Glavnog štaba da se pošalje gorivo, Drinski korpus svakako nije imao
12 10.000 litara dizela na raspolaganju ili 2.000 litara benzina, tako da su oni
13 tražili od svog štaba, od Glavnog štaba da im obezbedi tu vrstu i tu količinu
14 goriva.

15 P: Dobro, pošto ste Vi svedočili da je to gorivo za vozila koja treba da
16 prevezu stanovništvo, šta mislite o ovom komentaru: "Njihovo konačno odredište
17 nam u ovom trenutku nije poznato."

18 Da li možete da nam kažete na šta se tu misli?

19 O: Pa, moram samo da budem siguran da dobro čitam vreme. Ovde piše da je
20 to 12. juli u 10.00 časova. Moguće je. I ustvari koliko je meni poznato, u ovom
21 trenutku štab Drinskog korpusa ne zna šta će biti konačno odredište autobusa. Tu
22 odluku ili general Mladić još nije doneo ili to nije saopšteno štabu korpusa.

23 P: Samo da razjasnimo, čuli smo da je odredište stadion u Bratuncu.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, ali ne kaže se gde će... to je kad odlaze na tamo, ali ne kaže se
2 šta će biti konačno odredište kad se budu vraćali.

3 P: Pa, na šta Vi mislite kada oni kažu "odredište ovih autobusa"? Ko je
4 u tim autobusima?

5 O: Pa, to će biti civili iz Potočara.

6 P: Šta to Vama onda govori, ako Vam govori bilo šta, u vezi sa procesom
7 planiranja u ovom trenutku, pre podne 12-og?

8 O: Pa, sa vojne tačke gledišta, time se komanduju štabovi, komanduju se
9 štabovima svih relevantnih formacija. Oni rade jedan herkulovski posao i to su
10 obavješteni u vrlo kratkom roku s obzirom na posao koji je potrebno da obave. Ima
11 mnogo posla, to je u toku i puno ljudi je angažovano u tome.

12 P: Da li za sada kad gledate ove dokumente i kako su oni povezani sa
13 drugim dokazima, vidite da je tu bilo nekakvih znatnih problema ili da je bilo
14 nečega što je bilo povezano sa komandnom strukturom i procesom odlučivanja u
15 smislu kako se to radilo u JNA i u VRS-u, a što je trebalo da funkcioniše na
16 terenu?

17 O: Ne, mislim, većina materijala o kojemu smo razgovarali kako ja
18 razumem zakon i kako je VRS funkcionisala i kakva je bila doktrina, mislim da u
19 kontekstu ovih naređenja gledate sliku toga kako je taj proces trebalo da
20 funkcioniše i kako ustvari jeste funkcionisao.

21 P: U redu.

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] A sada pređimo molim na 65ter 1517.

23 P: Još uvek smo na 12. julu 1995. To je dokument koji ima samo 1
24 stranicu. Ovo je opet od Komande Drinskog korpusa, u blok-potpisu je general
25 Živanović, "Regulisanje saobraćaja na putu Konjević Polje-Bratunac i u gradu
26
27
28
29
30

1 Bratunac. Naređenje", to je naslov; komandi Zvorničke brigade i Bratunačke
2 brigade, a zatim se jednoj i drugoj brigadi izdaje naređenje.

3 Možete li samo ukratko da nam kažete kakva su to naređenja i kakve veze
4 oni imaju sa ovim temama o kojima ste nam govorili.

5 O: Jedna od funkcija vojne policije jeste da reguliše saobraćaj i da ga
6 kontroliše. Ovo je poslato iz Drinskog korpusa i traži se od Zvorničke brigade
7 da se uspostavi mesto gde će se kontrolisati na ovoj raskrsnici saobraćaj, kako
8 bi se saobraćaj regulisao, kretanje autobusa koji tuda prolaze kao i Bratunačkoj
9 brigadi da oni koordinišu to sa lokalnom Bratunačkom policijom, kako bi
10 regulisali saobraćaj koji ide ovim putem od Konjić Polja ka Bratuncu.

11 P: Kada kažete da "regulišu autobuse", da li tu uključujete i kretanje
12 onih autobusa sa Muslimanima iz Srebrenice?

13 O: Da gospodine.

14 P: Dobro.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Sada pređimo, molim, na sledeći
16 dokument 1107A i C.

17 P: To je opet jedan presretnuti razgovor između X i Y osoba u 12.00
18 časova. Kao što ćemo uskoro videti, teško je utvrditi ko govori. On govori o
19 autobusima iz različitih mesta. Da li znate bilo koga po imenu "Radaković"?

20 O: Ne, to ime mi nije poznato.

21 P: Dobro, a šta je sa ovim komentaram da je "zahtev za gorivom
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prosleđen Krstiću", upućen Krstiću? "Krstić" je prilično uobičajeno ime, ali po
2 Vašem imenu, ko je to?

3 O: Mislim da u ovom kontekstu, ovi sagovornici govore o generalu
4 Krstiću.

5 P: Zašto?

6 O: Pa on, pretpostavlja se, on je taj ko pokušava da izda naređenja kako
7 bi dobio dodatno gorivo. Bilo koji zahtev Glavnom štabu ili zahtev civilnim
8 organizacijama morao bi da ide pod njegovim imenom za tako nešto. Nisam, nije mi
9 poznato da je bio neki drugi Krstić u kontekstu Drinskog korpusa i njegovih
10 jedinica, koji bi mogao to da uradi na nekom nižem nivou.

11 P: U redu.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo, molim, na sledeći dokument,
13 65ter 3040.

14 P: Ovo je još jedan izveštaj od CJB-a Zvornika, original nije baš mnogo
15 čitljiv, ali to je on načelnika Centra javne bezbednosti. To je broj 278 i da
16 kažemo za zapisnik, to je 65ter 59, a prethodni dokument sa Vasićem to je bio
17 65ter, odnosno, ispravka prevodioca, broj CJB bio je 277.

18 P: Ko mislite da je sačinio ovaj dokument?

19 O: Mislim da je to sačinio Dragomir Vasić. On je bio prisutan na tom
20 sastanku o kome smo govorili.

21 P: Dobro.

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] I ovde ustvari piše, kao što možemo
23 videti, broj 277, "ponovno slanje broja 277 od 12. jula".

24 P: Ja ću Vam postaviti nekoliko pitanja u vezi s ovim. Ovde se opisuje
25 taj sastanak od 10.30 časova koji je održan u hotelu u Bratuncu "gde su bili
26
27
28
29
30

1 sledeći ljudi". Da li se ove informacije poklapaju sa informacijama koje Vi
2 imate na osnovu istrage, sa onim video snimcima i drugim informacijama?

3 O: Da.

4 P: U redu, a ovde vidimo i njegove zaključke i želim da postavim pitanje
5 u vezi sa jednim konkretnim zaključkom, a to je čini mi se da bi trebalo da bude
6 na prvoj strani u verziji na B/H/S-u, ali u svakom slučaju to su tačke 3 i 4
7 ovog dokumenta, ako bismo mogli to da prikažemo.

8 P: Pod 3 kaže: "Oni svi traže, oni takođe traže slobodan prolaz za vojne
9 obveznike, jer oni navodno nisu naoružani i nisu u kontaktu sa njihovom vojskom
10 koja je u šumi."

11 Šta mislite na koga se tu pominje?

12 O: Pa, izgleda da ih muslimansko rukovodstvo na tom sastanku obaveštava
13 da to nije jedna velika kolona već da postoje dve odvojene grupe; jedna je
14 vojska, a druga je grupa civila. U ovom kontekstu to zvuči kao da svi civili
15 koji se kriju u šumi samo čekaju da se VRS obaveže da će im omogućiti da i oni
16 idu, i da će onda i oni izaći iz šume.

17 P: Da li je bilo muslimanskih muškaraca sposobnih za borbu u toj gomili
18 muslimana koji su bili u Potočarima.

19 O: Da, bilo je.

20 P: Dobro, a da li bi ovo kad se oni pominju, vojno sposobni, moglo da
21 bude pominjanje tih ljudi?

22 O: Pa, ako smatrate...šta konkretno kaže ovde gore u pasusu broj 1 gde
23 se pominje 10% vojnih obveznika između 17 i 60 godina, onda izgleda da ovde

24

25

26

27

28

29

30

1 takođe traže slobodan prolaz za muškarce, jer su oni naoružani ali nisu u
2 kontaktu sa svojom vojskom u šumi. Mislim to bi potencijalno moglo da bude ista
3 ta grupa ljudi ili neka druga grupa ljudi.

4 P: Dobro, sad da pogledamo broj 4.

5 Tamo piše: "Odlučeno je da se udovolji njihovim zahtjevima i uz pomoć
6 UNPROFOR-a prisustvuje obezbeđenju goriva za prevoz kamionima koje smo
7 obezbedili. Do 14.00 časova počeoće ukrcavanje u vozila i uz pratnju, put, do
8 Kladnja.

9 Da li je to tačno, da li se to tako desilo?

10 O: Autobusi su stigli u 12.00 časova na osnovu video dokaza koje imamo,
11 a do 14.00 časova počeli su da kreću i mislim da dokazi pokazuju da su zaista
12 imali pratnju do te tačke, da.

13 P: Dobro. Sledeći njegov komentar me najviše zanima.

14 Tu kaže: "Nakon pregleda, po odluci Mladića, vojno sposobni će biti
15 možda pušteni da odu da bi se ostali u šumi predali, jer im je upućen takav
16 poziv od naše komande."

17 Šta mislite o tome?

18 O: Na prethodnom sastanku general Mladić je naveo da namerava da vojno
19 sposobni muškarci od 17 ili 16, pa do 60 godina, moraju da budu provereni, da se
20 vide da nisu učestvovali u nekim ranijim aktivnostima koje podrazumijevaju ratne
21 zločine. Opet to ukazuje na činjenicu da Mladić može da odluči u nekom trenutku,
22 da odluči nekim od ovih muškaraca da izađu, odnosno da odu tamo i da podstaknu
23 druge muslimanske muškarce da takođe dođu.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Ono što ja želim da Vas pitam, kao što ste Vi i svi drugi
2 dobro svesni, tvrdnja Tužilaštva je da je namera bila da ovi ljudi u Potočarima
3 budu ubijeni kasno noću 11. jula ili ujutru 12-og. Ako je to tako, a to je
4 tvrdnja Tužilaštva, a šta onda navodi ovaj Vasićev komentar? Da li on zna da je
5 tako nešto moguće? Da je moguća takva odluka od strane VRS-a?

6 O: Pa, mislim da se u ovom trenutku može zaključiti da Dragomir Vasić
7 nije bio obavešten o tome šta je konačni plan.

8 P: Da li je, po Vašem mišljenju, s obzirom na okolnosti, sasvim u redu
9 da se tako nešto zaključuje?

10 O: Da gospodine, ja mislim da jeste.

11 P: Dobro.

12 A u pasusu 5: "Postupajući po naredbi predsednika Karadžića koji je i
13 telefonom danas prenio, u 16.00 časova biće upućena u Srebrenicu 2. četa PJP-a
14 Zvornik koja će imati zadatak da po svaku cijenu obezbedi sve vitalne objekte u
15 gradu i zaštititi ih od pljačke i otuđenja. To će raditi sama, bez saradnje vojne
16 policije, koja je na drugim zadacima. Vod ove čete ostaće u zasedi na Ravnom
17 Buljumu, jer je primećeno grupisanje muslimanskih grupa koje bježe upravo ka tom
18 pravcu."

19 Možete li ovaj komentar da povežete sa onim što nam je rekao čovek koga
20 smo zvali "preživeli sa reke Jadar", koji je preživio egzekuciju na obali reke
21 Jadar ujutru 13-og? Moramo da se vratimo da bismo se toga setili, i da je on
22 identifikovao jednog od onih koji su pucali, kao nekoga ko se zvao Nenad

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Deronjić. Da li možete da povežete neke od detalja za nas, jer je to možda
2 povezano sa ovim pasusom?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite gospodine Haynes.

4 G. HAYNES:[simultani prevod] Pa, ja ćutim koliko god dugo sam mogao, ali
5 ovo je toliko daleko od vojne analize da se dovodi u pitanje koliko je to
6 pouzdano. Ovo je pozivanje svedoka da sastavlja neke deliće dokaznog materijala,
7 što je kao drugo izlaganje Tužilaštva, i to je upravo crta koju sam upozorio da
8 ćemo povući na početku svedočenja ovog čoveka.

9 Ovo nema veze ni sa kakvom ekspertizom. To je prosto analiza dokaznog
10 materijala i to je veoma neprihvatljivo, sugestivno pitanje.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić.

12 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Izvinite gospodine predsjedniče.

13 Samo da to kažem na vreme mi se pridružujemo ovome.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon.

15 G. BOURGON: [simultani prevod] Takođe, gospodine predsedniče, hvala.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospođo Fauveau.

17 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, i mi se pridružujemo tome.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, ja se slažem
19 sa ovim što je napomenuo gospodin Haynes, ali to je analiza dokaza, ali to je
20 upravo ono što je gospodin Butler već radio. Uglavnom posljednja tri dana.

21 G. OSTOJIC: [simultani prevod] I mi smo uložili prigovor.

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako on to radi u ovom slučaju, on samo
23 sastavlja delove slagalice, bilo da je to presretnuti razgovor ili neki
24 dokument, a on ne prosuđuje o tome. To samo treba da podseti, i Vas i nas, ko su

25

26

27

28

29

30

1 ovi ljudi i kako ovaj konkretni pasus može da ima veze sa svedočenjem jednog
2 preživelog. I ono što je veoma važno, ovo je oficir MUP-a, jedan važan oficir
3 MUP-a.

4 I ne vidim da ima prigovora od onih ljudi koji su ovde najviše, imaju,
5 na koje se ovo najviše odnosi, a to je tim gospodina Borovčanina, jer je ovo
6 veoma povezano s tim oficirirom MUP-a. Tu su neke jedinice koje su im bile
7 zajedničke i neka od ovih pitanja potencijalno mogu da impliciraju odgovornost
8 ovih ljudi, a to po mom mišljenju verovatno može da ih, da im da krivicu.

9 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da. Hvala Vam, gospodine
10 McCloskey.

11 Gospodine Bourgon."/

12 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedavajući.

13 Samo da još nešto dodam našem prigovoru. Želio bih podsjetiti na odluku
14 Sudskog vijeća u paragrafu 23. To je već spomenuo moj kolega gospodin Haynes na
15 početku unakrsnog ispitivanja gospodina Butlera, ali želio bih podsjetiti na tu
16 odluku u kojoj se kaže:

17 "Svjedočanstvo ovoga svjedoka koji ima posebna saznanja u posebnom polju
18 tehničkom, ima za cilj obavijestiti Sudsko vijeće o nekim tehničkim pitanjima."

19 Ja ne vidim kako ovo ima veze sa bilo kakvim tehničkim pitanjima. Ovo
20 što se sada nudi Sudskom vijeću je da jednostavno, da se preuzme uloga Sudskog
21 vijeća, koja je procijeniti iskaze svjedoka.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Osim toga, gospodine predsjedavajući, u posljednjih nekoliko sati, u
2 posljednjih nekoliko dana, gospodin Butler povezuje neka, neke iskaze, kaže,
3 "tako iskaz pokazuje" ili "moja informacija pokazuje". Gospodine
4 predsjedavajući, ako budemo na temelju toga morali unakrsno ispitivati gospodina
5 Butlera, bit ćemo ovdje jako dugo, osim ako se ne promijeni način iskaza.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazarević, izvolite.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, nismo
8 prigovarali jer je sve išlo jako brzo. Onda je Sudsko vijeće nešto reklo,
9 jednostavno nismo uspjeli prigovoriti, ali ono što želimo reći je da gospodin
10 McCloskey postavlja vrlo sugestivna pitanja kao da i sam svjedoči, tako se čini,
11 a drugo je pitanje sljedeće.

12 Ono što je gospodin McCloskey rekao, to je ime koje je spomenuo, i rekao
13 je da je ta osoba bila članom druge jedinice PJP-a, to je ono što se ne odnosi
14 na optužnicu protiv gospodina Borovčanina i mislim da se to treba imati na umu
15 kad se odlučuje o prigovoru.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću.

17 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ja se pridružujem gospodinu Lazareviću i
18 gospodinu Bourgonu u njihovom prigovoru, ali uz svo dužno poštovanje, moj kolega
19 je rekao na stranici 66, red 28 da ne traži od svedoka da daje svoju procjenu
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ili prosudbu, ali ako pogledate na prethodnu stranu, vidjet ćete da to upravo je
2 napravio sa Dragomirom Vasićem, na stranici 65 u redu 10.

3 Mi smo bili jako strpljivi, obzirom da je Sud dao neku širinu ovome
4 iskazu, ali na stranici 65 on ga je tražio da dâ svoju procjenu, svoj sud. Ako
5 to nije traženje procjene suda, molim Vas da nam Sudsko vijeće kaže što je to.

6 Zaista nije prihvatljivo da gospodin Butler govori o tome što je Sud već
7 čuo, a da pritom nismo čuli nikakve iskaze od svjedoka obrane i mi molimo da se
8 ovog svjedoka uputi da ograniči svoje svjedočanstvo na ono što mu je Sud naložio
9 kad je došao ovamo svjedočiti i ja i dalje ulažem prigovor.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Živanoviću, izvolite.

11 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod]

12 Želio bih se pridružiti onome što su moje kolege prethodno rekli.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, problem je
14 vjerojatno u mom pitanju, možda ljudi jednostavno zaboravljaju, ali ja mislim da
15 je većina mojih pitanja utemeljena na činjenicama koje su već predočene ovom
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Sudskom vijeću, a ja ih sada samo rastavljam na složen...složenice, odnosno da
2 sam rastavio sve te činjenice na složenice, vjerojatno ne bi bilo prigovora, ali
3 ov... to su činjenice i ovaj svjedok zna kojim su jedinicama koji ljudi
4 pripadali i svjedok zna kojoj je jedinici pripadao Nenad Deronjić.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ga to pitajte i tako neka to bude.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja sam želio samo uštediti malo vremena
7 i...

8 [Sudije vijećaju]

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, slažemo se da ponovimo ono što
10 smo već ranije rekli o... na početku iskaza gospodina Butlera, a to je da njegov
11 iskaz treba ograničiti na njegovo vojno-ekspertno saznanje. A ovo pitanje što je
12 sada gospodinu Butleru upućeno ne smatramo, odnosno, onako kako se pojavljuje na
13 stranici 65 i 66, ne smatram da spada u te parametre.

14 Gospodine McCloskey, Vi možete pitati svjedoka da li je prilikom
15 pregleda dokumenata PJP Zvornik 2. čete, da li je našao nešto o gospodinu Nenadu
16 Deronjiću, da li je našao dokaz da je on bio član te jedinice ili ne, ali
17 nadalje, molim Vas da se ograničite na vojnu ekspertizu.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

19 P: Gospodine Butler, jeste li stekli kakva saznanja o tome kojoj
20 jedinici pripadao gospodin Nenad Deronjić?

21 O: Da, on je bio član 2. čete PJP-a iz Zvornika.

22 P: Je li njegovo ime bilo spomenuto od strane bilo kojeg preživjelog?

23 O: Da.

24 P: Da li se 2. četa PJP spominje u bilo kojem dokumentu koji se odnosi
25 na jedinice kojima je bio zapovjednik gospodin Borovčanin?

26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon.

27

28

29

30

1 G. BOURGON: [simultani **prevod**] Isti prigovor.

2 Oblik ovog pitanja je takav da traži od svjedoka da potvrdi ono što je
3 već u spisu. Ali ovaj svjedok nije zato ovdje. Ovaj svjedok je zato da kaže da li
4 je to u... da li je nešto u skladu sa doktrinom Vojske Republike Srpske. On nije
5 ovdje da kaže da li može potvrditi nešto što je veću spisu kao dokaz.

6 Hvala gospodine predsjedavajući.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, izvolite.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, vrijednost
9 ovog svjedoka je to da on zna i svjestan je dijelova vojne slagalice i činjenica
10 onog što se događalo na terenu. On to može povezati zbog toga što jako puno zna
11 o ovoj temi, a to se sve odnosi na njegovu ekspertizu, jer on ima veliko
12 saznanje o vojnim temama koje imaju veze sa ovim zločinima.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

14 [Sudije vijećaju]

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes.

16 G. HAYNES: [simultani prevod] Organizacija i procedure armije Republike
17 Srpske su relevantne za ovaj predmet i Sudsko vijeće traži od ovoga svjedoka da
18 govori o tome jer to ima određenu vrijednost za Sudsko vijeće. A ovo što sada
19 gospodin McCloskey hoće od ovoga svjedoka, to ne spada u to.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Trebali biste pročitati i prethodne
2 paragrafe prije nego što pročitate ove koje sad čitate.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, nekolik...,
5 posljednjih tri dana gospodin Butler je postavljao slagalicu na temelju svoga
6 saznanja. Ja nisam ni za trenutak pomislio da ste ga ograničili samo na
7 doktrinu. Ako nam on ne može reći ko je bio, šta je bila 2. PJP jedinica, ko je
8 bio komandant, pod čijim je zapovjedništvom je ona bila, šta onda može reći?
9 Jednostavno nema smisla da nastavim sa ovim ispitivanjem.

10 [Sudije vijećaju]

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi se ne slažemo s Vama, gospodine
12 Bourgon i gospodine Haynes, i smatramo da ovo pitanje spada u parametre koji su
13 dio ove odluke, naročito u svjetlu onoga što je ranije pitano i ono što je
14 pitano jučer u odnosu na sastav jedinica vojne policije i uloge gospodina
15 Borovčanina i njegovoga /?imenovanja/.

16 Dakle gospodine Butler, da li se 2. PJP četa spominje u bilo kojim
17 dokumentima koji imaju veze sa snagama kojima je komandovao gospodin Borovčanin?

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Da. Ustvari, o tome smo govorili. Ja ne znam
19 broj 65ter dokumenta, ali radi se o naređenju MUP-a Republike Srpske, broj
20 naređenja je 64/95, datum je 10. juli 1995., paragraf 2 o tome govori.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Oprostite!

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Oprostite!

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Moram se vratiti na to naređenje da
4 budem potpuno siguran.

5 SVJEDOK: [simultani prevod] Oprostite! Tu se govori o 1. četi PJP-a.
6 Znači Šekovački odred nije isti kao i zbornička 2. četa. Znači, 2. četa se ne
7 spominje kao izravno pod komandom pukovnika Borovčanina.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, možda bismo
9 sada mogli imati pauzu da bih ja... ja bih... gospodin Butler je... o tome
10 svjedoči drugo, dugo vremena i to je ono što od njega očekujemo. Ja moram sada
11 imati vremena da nađem nekakve komadiće oslobađajućeg materijala za gospodina
12 Borovčanina.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim Vas da se smirite. Sada ćemo
14 imati pauzu 25 minuta. Ne treba se uzbuđivati ni oko čega. Ugledajte se na nas,
15 mi se ne uzbuđujemo. Dakle, 25 minuta pauze. Hvala.

16 ... Početak pauze u 12.18h

17 ... Sjednica nastavljena u 12.49h

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

20 P: Da sada napustimo tačku 5 u ovom dokumentu i pređemo na tačku 6. "1.
21 četa uspješno izvršava zadani zadatak."

22 Po Vašem mišljenju, koja je to jedinica, ta 1. četa?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Molim Vas, možete li mi reći o kojem dokumentu govorimo?

2 P: To je 65ter 3040, to je dokument Vasića od 12. jula, a tačka je
3 neposredno nakon ove gdje se govori o 2. četi i kaže se: "1. četa uspješno
4 izvršava zadani zadatak."

5 Možete li da nam kažete koja je to po Vašem mišljenju jedinica?

6 O: U ovom kontekstu ono što bi on zvao 1. četom, to bi bila 1. četa PJP.

7 P: Možete li nam dati... Ustvari, kao što ste upravo rekli, ta 1. četa
8 je spomenuta u naređenju koje je izdao Kovač, kod gospodina Borovčanina, a sada
9 imamo gospodina Vasića koji izvještava o 1. četi.

10 Možete li dati mišljenje vezano o odnosima u oblasti komandovanja vezano
11 za Borovčanina i gospodina Vasića u odnosu na 1. četetu?

12 O: Ja nisam naišao na bilo koje informacije koje bi sugerirale da bi u
13 tom trenutku, 12. julu 1995., 1. četa PJP bila predpotčinjena u pravcu gospodina
14 Borovčanina, ustvari da je vraćena gospodinu Vasiću. A aktivnosti su... o kojima
15 govori gospodin Vasić, on govori o tome šta rade u širokom smislu, ova četa je
16 još uvijek pod kontrolom gospodina Borovčanina.

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pogledamo sljedeći dokument. To
18 je presretnuti razgovor, na engleskom. To je 1111A, a na B/H/S na B.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Datum je 12. juli, a vrijeme je 12.20 minuta. To je razgovor između
2 dva neidentifikovana čoveka X i Y, kao što vidimo i kaže se:

3 "Šta mislite o tome šta ćemo s gorivom?"

4 Y kaže: "Ne znam. Rekao sam Miletiću."

5 Onda se govori o kamionima, napuštanju gradova, a zatim i o gorivu. Na
6 osnovu svoje analize, možete li nam dati mišljenje o tome na kojeg se ovdje
7 Miletića misli, koji se tu spominje?

8 O: U ovom kontekstu ja vjerujem da je osoba o kojoj govore general major
9 Miletić.

10 P: Zašto?

11 O: Čak i ako bi to bilo pod direktnim nadzorom komandanta, zamjenika
12 komandanta logistike Glavnog štaba da prođe kroz stvarni proces dobivanja
13 goriva, to je sasvim sigurno činjenica da je general Miletić načelnik operacije
14 i načelnik štaba u to vrijeme i da bi on trebao to da zna i na neki način i u
15 određenom stepenu angažovan u tome.

16 P: Ali zašto?

17 O: U ovom konkretnom trenutku bilo koje naređenje koje ide prema
18 Ministarstvu obrane trebalo bi da ima i njegov potpis, za razliku od nekog
19 drugog štapskog zvaničnika, dakle, činjenica je još da bi general Miletić bio u
20 poziciji da zna koje su potencijalne rezerve goriva u drugim jedinicama Vojske
21 Republike Srpske i biti u poziciji da ovlasti prebacivanje goriva s jedne
22 lokacije na drugu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: Gospođa Fauveau.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ja sam dopustila da svjedok završi i
3 prihvatom njegovo objašnjenje, ali on govori o ovom dokumentu, pa bih tražila da
4 Tužilaštvo prikaže cijeli dokument kakav se pojavljuje, zatim svjedok počinje
5 analizu, a problem je da je Tužilaštvo pročitalo samo dio dokumenta.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete to Vi učiniti tokom unakrsnog
7 ispitivanja.

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Sasvim sigurno, gospodine
9 predsjedavajući, ali problem je u tome što će to produžiti unakrsno ispitivanje,
10 a možda nije nužno. Možda bismo mogli da skratimo stvari i raditi možda na
11 efikasniji način.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja činim sve što mogu da spominjem
14 stvari za koje mislim da su specifične i vezane za razne teme, a ako ima nešto
15 posebno, ja ću nastaviti to da radim, ali ja znam da vijeće ne želi da pročitam
16 baš sve što, svaki dokument koji imamo pred sobom.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, molim da nastavite. Gospođu
18 Fauveau.

19 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, meni je veoma
20 žao, ali mi smo čuli u toku pet minuta da je gospodin Miletić nešto znao, a

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ovaj razgovor, presretnuti, kaže upravo tamo gdje je tužilac prestao da čita, da
2 ni on ne zna.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Činjenica da gosp... general Miletić
4 bilo zna ili ne zna gdje da dobije gorivo, govori o tome da on ipak ima veze sa
5 gorivom.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada postaje argumentativno. Molim da
7 nastavite sa sljedećim pitanjem!

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu. Da pokušamo sljedeći dokazni
9 predmet 1112A, presretnuti razgovor.

10 P: Tu vidimo cijeli razgovor, presretnuti razgovor na jednoj strani, C
11 je za B/H/S. U 12.40 sati 12., a razgovor se vodi između Panorame, kao X i Y se
12 jedva čuje. Možete li nas podsjetiti, gospodine Butler, ukoliko znate, ko ili
13 šta je Panorama?

14 O: Fraza "Panorama" u širokom smislu odnosi se, ustvari predstavlja
15 šifriranu riječ, odnosno riječ koja se koristi kada se spominje Glavni štab, to
16 često vidimo u presretnutim razgovorima preko radio-veze. To je šifrirano ime,
17 kodno ime.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Molim da pređemo na stranu 2 na B/H/S-
19 u. Hvala. U redu.

20 P: Znači imamo ovu osobu Y. "Počinjemo evakuaciju ovih koji hoće prema
21 Kladnju."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Panorama kaže: "Dobro."
2 Y kaže: "Prenesi, samo nek' obezbijedi prevoz."
3 Zatim ne čujemo X, pa Y kaže: "I pojačati sa kamionima i autobusima i
4 neku cisternu za vodu treba poslati da im damo vode i hrane. Jutros smo
5 organizovali ovamo, daćemo im sve. Obavio sam ja s njima razgovore, prihvatamo
6 sve civilno stanovništvo koje želi, može da ostane, koje ne želi, može da bira
7 kuda da, kuda će."

8 Po Vašem mišljenju, na šta ovaj Y misli kada govori Panorami?

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo jedan trenutak.

10 Izvolite, gospođo Fauveau.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Tužilac je upravo rekao da je Panorama
12 rekla, u redu 9 transkripta: "Ne treba nam prevoz."

13 Ne vjerujem da bi to trebalo da bude Panorama.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja ću izuzeti ovaj dio pitanja u ovome
16 trenutku i pitati šta Vi mislite da ova izjava nekome od strane bilo koga,
17 znači? Onda nam on može reći sve što ho... zna.

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Predsedavajući sudija, mi ne možemo
19 raditi tako! Mi imamo ljude koji su optuženi za nešto i ne možete ih optužiti za
20 nešto i reći "možda" ih se to tiče.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim Vas da odgovorite na pitanje,
2 gospodine Butler. Na način na koji je gospodin McCloskey ga parafrazirao, tako
3 da postane neutralno ko god da je taj Y.

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, gospodine. U ovom kontekstu nije jasno
5 ko je Y, ali u ovom trenutku, ovaj korespondent Y obavještava X, koji je označen
6 kao Panorama, da... odnosno neki organ Glavnog štaba, da se u to vrijeme već
7 evakuacija vrši, počinje.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

9 P: Mislite da je to evakuacija koga ili čega?

10 O: U kontekstu vremena tog konkretnog dana, to bi bila evakuacija ljudi
11 iz Potočare.

12 P: U redu. Na osnovi onog što ste pročitali, kakva je Vaša ocjena o tome
13 kakav je plan za opcije, ukoliko uopšte postoje neke opcije za te izbjeglice.

14 O: Izgleda da su opcije onakve kakve je iznio general Mladić. Oni koji
15 žele da ostanu, mogu da ostanu, oni koji neće, ne moraju i mogu izabrati kuda će
16 ići.

17 P: Kada govorite o generalu Mladiću, da li imate nešto što možete
18 citirati u tom pogledu?

19 O: U kontekstu najneposrednijeg dokumenta koji smo imali, to je ovaj
20 dokument Dragomira Vasića, i nakon toga ako pogledamo transkripte, video
21 snimanih sastanaka između Muslimana i Holandskog bataljona i VRS-a kojem je
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predsjedavao general Mladić 11. i 12. jula, to je informacija o tom konačnom
2 sastanku.

3 P: Da sada pogledamo sljedeći presretnuti razgovor, to je 1113 A i B, a
4 oba bi trebala biti na strani 1.

5 P: Vrijeme je 12.50, to je znači oko deset minuta nakon ovog razgovora
6 koji smo upravo gledali. Prema tome, razgovor se vodi između generala Mladića i
7 neidentifikovanog muškarca X.

8 X kaže: "Izvolite gospodine generale!"

9 Mladić kaže: "Jesu li krenuli ovi autobusi i kamioni?"

10 Y kaže: "Jesu."

11 Mladić pita: "Kada?"

12 X kaže: "Prije 10 minuta."

13 Mladić kaže: "Dobro, odlično! Pratite dalje situaciju! Nemojte da se
14 ubacuju njihove grupice! To je kapitulirano sve i predalo se i evakuirat ćemo
15 sve i ko hoće i ko neće."

16 X kaže: "Razumem, gospodine generale."

17 Mladić kaže: "Nemojte davati nikakva saopštenja, niti smetati im preko
18 stanice. Pustićemo prema Kladnju prolaz.

19 Mladić dalje kaže: "Dabome, neka prođe tamo. Ti uzmi patrolu jednu našu
20 koja će da sačeka na putu, skloni mine i prepreke ... napusti teritoriju."

21 Ovdje se pripisuje Mladiću da je rekao da su svi kapitulirali i predali
22 se da ćemo ih sve evakuirati. U kontekstu onoga što se događa, kontekstu ovog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 presretnutog razgovora, na koga Mladić misli kada kaže: "Evakuirat ćemo ih sve.
2 Onih koje hoće i onih koje neće"?

3 O: Ja vjerujem da on misli na sve te bosanske Muslimane koji se nalaze u
4 Potočarima.

5 P: A što je sa ovim "otvorićemo koridor, odnosno prolaz prema Kladnju"?
6 Da li se išta tome slično dogodilo?

7 O: Da. Nisam siguran da li postoje o tome dokazni predmeti, ali će
8 post...postoji jedan niz naređenja koji ovo prate. Od Drinskog korpusa za
9 Vlaseničku pješadijsku brigadu koja je tu smještena i koja je dobila uputstva
10 vezano za procedure kako da raščiste neke od prepreka na putu i koje će biti
11 označena zadnja tačka za te konvoje, a u to vrijeme će bosanski Muslimani onda
12 nastaviti za muslimansku teritoriju.

13 P: Ovo spominjanje uklanjanja mina i prepreka, šta, kakve to veze ima?

14 O: To nisu bile ukopane mine i prepreke, već barijere koje su stavljene
15 na cestu. Cesta ide prema tunelu. Na jednoj strani je muslimanska teritorija, na
16 drugoj strani srpska teritorija. Oni govore o tome da treba maknuti barijere,
17 odnosno prepreke s puta.

18 P: U redu .

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da sada pogledamo drugi dokument,
20 dokument broj 72 sa spiska 65ter.

21 P: Ovo je drugačija vrsta dokumenta, a već smo ih vidjeli ranije. Naslov
22 je "MUP Republike Srpske, RDB", a upućeno je zamjeniku Ministra unutrašnjih
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslova Republike Srpske, lično; MUP Republike Srpske Bijeljine, rukovodiocu
2 lično, Centar RDB Bijeljina, načelniku lično. Šta je RDB?

3 O: To je aparat Državne bezbjednosti Republike Srpske.

4 P: Možete li nam dati kratak opis Ministarstva unutrašnjih poslova i
5 policije i bezbjednosti i kako su međusobno povezani? Samo ukratko, posebno kao
6 CJB nivo.

7 O: Unutar Ministarstva unutrašnjih poslova, kako je bilo strukturirano,
8 postojale su tri komponente, odnosno tri vrste odgovornosti. Imali ste javnu
9 bezbjednost kojom je upravljao SJB i CJB, to su bili centri javne bezbjednosti.
10 Zatim je postojalo drugo krilo, a to je bila organizacija specijalnih jedinica
11 policije koje su bile nominalno naznačene za upotrebu, za antiterorističku vrstu
12 operacija, ustvari zbog nedostatka bor...borbenih trupa vrlo su često korištene
13 na frontu. I treća komponenta, relevantna u ovom slučaju, jeste aparat Državne
14 bezbjednosti koji je odgovoran za održavanje unutrašnje bezbjednosti.

15 P: Kako bi taj neko iz državne bezbjednosti u Zvorniku bio i na koji
16 način povezan sa Dragomirom Vasićem koji je bio na čelu CJB-a?

17 O: On ne radi za CJB. Aparat državne bezbjednosti je zaseban lanac, on
18 nije pod komandom, kao ni specijalna policija nije pod kontrolom lokalnih
19 općinskih vlasti. On... to ide direktno od kanala bezbjednosti do predsjednika.

20 P: Možete li nam kratko opisati šta oni rade, naročito u kontekstu onih
21 stvari koje smo ovde videli u ovim dokumentima?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa kao što sam svedočio, ja mislim u ponedjeljak ili utorak, oni su u
2 ime predsednika obezbedili posebnu liniju obaveštavanja u vezi s onim što se
3 dešavalo u Bosni, kako bi osigurali da informacije koje primaju od vojske i od
4 drugih političkih izvora su ustvari tačne. Dakle, RDB je bio jedan od tih
5 mehanizama koji je obezbeđivao internu bezbednost i izveštavao o situaciji
6 vezano za unutrašnju bezbednost, kako bi vrhovni komandant, Karadžić, i
7 Ministarstvo unutrašnjih poslova, znalo šta se dešava u zemlji. To je izvan
8 njihovih normalnih kontraobaveštajnih funkcija kad je reč o političkim i drugim
9 pitanjima.

10 P: Dobro, da li možete da kažete na osnovu ovog dokumenta da li je na
11 terenu neka osoba iz državne bezbednosti koja izveštava o ovome ili on to od
12 nekoga saznaje? Mislim, šta možete da nam kažete o tome kako nastaje ovakav
13 izveštaj? Ko to sve stavlja na papir?

14 O: Pa, sudeći po ovom dokumentu izgleda da imaju nekog na terenu ne znam
15 da li je to konkretno gospodin Karišik /?Kijac/ ili ne, i on... on saznaje neke
16 stvari vezano za to šta govore međunarodne humanitarne organizacije.

17 P: Dobro, mislim da to možemo svi da pročitamo i da nema potrebe da Vam
18 postavljam pitanja vezano za ovo, osim ako neko drugi to ne bude učinio.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Idemo dalje, preći ćemo na dokazni
20 predmet 1114A na engleskom, a B na B/H/S-u.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: To je jedan presretnuti razgovor od 12. jula između Krstića i Šobota
2 u 13.05 časova.

3 Tu se čini da K kaže: "Daj mi Vlaseničku brigadu! Vрати me na centralu!"

4 A onda nešto niže Krstić kaže: "Stupi u kontakt sa ovima, ovim ljudima
5 iz MUP-a", znači sa svojom brigadom, sa njima.

6 A osoba mu odgovara: "Dao sam sve što ima."

7 Krstić onda kaže: "Čekaj, uspori malo čovječe! Prvo obezbedi put, od
8 raskrsnice ono dole gde ste vi na 12 kilometara do tunela."

9 A onda osoba pita: "Do tunela?", on kaže, "Dabome! Tu će se oni
10 iskrcati. Budi siguran da ništa ne sme da se desi nikome od njih. Je l' to
11 jasno?"

12 "Da gospodine, jasno je."

13 "Do daljnjeg obezbedi taj put! To je to."

14 "U redu, to je to šefe"

15 E sad, da li na osnovu raznih referenci koje se ovde pominju možete
16 nešto da zaključite o ovome?

17 O: Da.

18 P: Šta?

19 O: Osoba koja se pominje kao "Krstić" je general Krstić. On prvo
20 pokušava da kontaktira nekoga ko se zove /?Kosorić/. Jedan je prvo njegov
21 obaveštajac, pošto ima dva Kosorića, a drugi je jedan pojedinac koji se zove
22 Mile, Mile Kosorić, koji je komandant lake pešadijske brigade. Ja mislim da on

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ovde misli na tog Kosorića, a ne na svog bezbednjaka Kosorića.

2 P: A dalje kad prelaze na stvar?

3 O: Kako sam ranije pomenuo, govori se u kontekstu prethodnih dva ili tri
4 dokazna predmeta, o proceduri koja se primenjuje kako bi se obezbedio
5 predloženi... predložena marš ruta, ta ruta za evakuaciju kojom će autobusi ići
6 kako bi stigli u područje Kladnja i da je to potpalo pod zonu odgovornosti
7 Vlaseničke brigade i on zadužuje Vlaseničku brigadu da to uradi.

8 P: A da se potrude da ništa ne sme da bude sa bilo kim od njih, na koga
9 tu misli?

10 O: Pa, u ovom kontekstu on govori o bosanskim Muslimanima, o tim
11 pojedincima koji se prevoze iz Potočara.

12 P: Dobro.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo sada na sledeći. To je broj 60
14 po spisku 65ter.

15 P: Imamo još jedan dokument od 12. jula, zbornički Centar javne
16 bezbednosti. Ovaj ima broj 281. Tu je opet Vasićevo ime. Kao što možemo da
17 vidimo, ovo je ažurirana informacija i vidimo da Vasić kaže u jednom trenutku da
18 "Odred specijalne Šekovići i 1. četa PJP-a CJB Zvornik, kao i 5. četa PJB
19 Zvornik, blokiraju taj deo s ciljem uništenja tih snaga."

20 Možete li da nam kažete o čemu on ovde govori kad on kaže "taj dio"? Na
21 koji on to deo misli? Da li možete da kažete na osnovu ovog dokumenta?

22 O: Taj deo koji on pominje u ovom kontekstu, to je deo kolone koji, kako
23 mi uopšteno shvatamo, prolazi kroz to područje u to vreme. Oni blokiraju, u tom

24

25

26

27

28

29

30

1 delu, te delove enklave gde su te snage MUP-a. One su poslate tim putem po
2 severnoj granici tog područja.

3 P: Dobro.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Sada prelazimo ... U Vašem tabulatoru
5 41 to je po spisku 65ter 147.

6 P: Vidite ovaj dokument od komande Drinskog korpusa Glavnom štabu VRS,
7 Sektoru za obaveštajne poslove, Obavještajna uprava i IKM Drinskog korpusa
8 Bratunac, na ruke potpukovnika Kosorića. Tu se govori o neprijateljskom vojniku
9 koji je zarobljen, pominje se Jovičić, potpukovnik Jovičić, on je bio dežurni
10 oficir, druge informacije od majora Pavla Golića.

11 Pre svega, koji je to potpukovnik Kosorić?

12 O: Potpukovnik Kosorić je načelnik obaveštajne službe Drinskog korpusa.

13 P: A major Pavle Golić?

14 O: Major Pavle Golić je obaveštajni oficir koji radi za potpukovnika
15 Kosorića.

16 P: A kakvog značaja ima ovaj dokument za Vašu analizu i Vaš izveštaj ako
17 ima ikakvog?

18 O: Pa on odražava činjenicu da u ranim popodnevnim satima 12. jula
19 1995., obaveštajni organi Drinskog korpusa počinju da primaju informacije o
20 zarobljenim Muslimanima, da se ovi Muslimani saslušavaju da bi se videlo da li
21 oni, i oni imaju nekakvih informacija od ikakve važnosti.

22 I ovaj izveštaj ukazuje na to da oni dobivaju obaveštajne informacije i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da ih prenose dalje, drugim agencijama, u ovom slučaju lično isturenom komandnom
2 mestu kako bi bili sigurni da obaveštajni oficir Drinskog korpusa će primiti te
3 informacije.

4 Jedna od tema koje se provlače kroz ove izveštaje, koja izaziva probleme
5 niže niz liniju Zvorničkoj brigadi, jeste da je... su vojni operativci uvek
6 potcenjivali to kolika je ova kolona i koliko naoružanih ljudi ima u njoj.

7 Tako da je ovde od tog procesa u kojem oni pokušavaju da utvrde kolika
8 je veličina i kolika je borbena moć te kolone od ranijih, na osnovu ranijih
9 izveštaja, odnosno na osnovu ranih prvih izveštaja o zarobljavanju ratnih
10 zarobljenika.

11 P: U redu.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo na 65ter 239.

13 P: To je dnevni borbeni izveštaj od Bratunačke brigade na Petrovdan, to
14 je 12. juli.

15 Ovde, u ovom izveštaju navodi se ono što je poznato Bratunačkoj brigadi,
16 o koloni i pravcu u kom se ona kreće.

17 O: U prvom pasusu navodi se da u ovom momentu u toku popodneva veći dio
18 VRS-a sada zna da je ustvari 28. pešadijska divizija nije u trouglu bandera gde
19 su mislili da će ona biti prethodne večeri, i da ona ustvari pokušava da se
20 probije kroz severni deo enklave.

21 U prvom pasusu izražava se generalna svest o tome.

22 P: A u 7. pasusu, kad je reč o transportu muslimanskog stanovništva,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da li je to tačno - s obzirom na ono šta Vam je poznato iz drugih dokumenata ili
2 dokaza pronađenih na terenu?

3 O: Da. U tom konkretnom trenutku, kretanje Muslimana iz Potočara je već
4 u toku.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo sada, molim, na jedan drugi
6 dokument po spisku 65ter 322.

7 P: Ovog puta imamo jedan dokument iz Zvorničke brigade. Redovni borbeni
8 izveštaj od istog dana, 12. jula i samo sam želeo da Vam postavim pitanja u vezi
9 s onim delom koji je u sredini.

10 Tu kaže: "U skladu sa Vašim naređenjem, poslali smo u Bratunac 8
11 autobusa iz Drina-transa, 2 autobusa iz našeg VP-a i 4 naša kamiona, i jedan
12 odred vojne policije poslat je u Konjević Polje u skladu sa Vašim naređenjem."

13 Samo sam hteo da Vam postavim pitanje šta mislite da su ovih 8 autobusa
14 iz Drina-transa i 2 autobusa? Kakvi su to autobusi?

15 O: To je deo onih prvobitnih uputstava koja su poslata kasno noću 11.
16 ili rano ujutro 12. jula, da vojne jedinice pošalju opremu. Ja mislim da se to
17 tu konkretno ne navodi, ali Drinski korpus je izdao naređenje u tom smislu. Oni
18 su приметили ovde da piše Vaše naređenje, iako naravno oni ne navode broj tog
19 naređenja.

20 P: A kad je reč o ovom sledećem redu, "Jedan odred vojne policije poslat
21 je u Konjević Polje u skladu s Vašim naređenjem"?

22 O: Pa opet je bilo. Postoji naređenje Drinskog korpusa gde je konkretno
23 navedeno da Zvornička brigada treba da uspostavi kontrolni punkt vojne policije
24 na toj raskrsnici.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je to jedan od onih o kojima ste danas ranije govorili.
2 O: Da.
3 P: U redu.
4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Sada pređimo na sledeći po 65ter spisku
5 2748. Sada smo preskočili na nešto drugo. To je još jedan od izveštaja Glavnog
6 štaba upućenih predsedniku Republike Srpske sa datumom 12. juli.
7 P: I to je opet sa blok-potpisom generala Miletića.
8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Još nam se ne vidi, ali evo ga.
9 P: Samo bih želeo da opet pogledate deo koji se odnosi na Drinski
10 korpus. Tu vidimo na strani 3 u verziji na B/H/S-u i na strani 3 u verziji na
11 engleskom, u pasusu pod brojem 6, tu vidimo da su ažurirane informacije vezane
12 za situaciju u Žepi, a zatim piše:
13 "Neprijatelj pokušava da se povuče, da se izvuče iz enklave Srebrenica
14 sa ženama i djecom prema Ravnom Buljinu i Konjević Polju ali je naišao na minsko
15 polje."
16 Zatim se govori o jedinicama koje se nalaze u najvišem stepenu borbene
17 gotovosti i preduzimaju sve mere u cilju sprečavanja iznenađenja, angažovanja
18 jedinica na izvršenju zadatka, planski izvršavaju svoje borbene zadatke u toku
19 dana, oslobodile su naselje Potočari i dalje napredaju u cilju oslobađanja svih
20 mesta u enklavi Srebrenica.
21 Zatim kaže: "Na pre ocenjenim pravcima, deo naših jedinica i jedinica
22 MUP-a organizovale su zasebna dejstva u cilju uništenja muslimanskih ekstremista
23 koji se nisu predali i koji pokušavaju proboj iz enklave prema Tuzli.
24
25
26
27
28
29
30

1 Imate li ikakvog komentara u vezi sa ovim informacijama? Na osnovu Vašeg
2 znanja, da li tu ima nečeg šta nije tačno ili se to uklapa u Vašu analizu?

3 O: Pa u ovom kontekstu, očigledno je da je Drinski korpus sada uglavnom
4 izvestio Glavni štab o tome šta se dešava. Neke od informacija nisu tačne,
5 ustvari. Mislim da nema dokaza da su žene i deca u bilo kom znatnom broju išle
6 zajedno sa kolonom, tako da je ta informacija netačna iako se tako izveštava.

7 P: Da li Vam je poznato da ima bilo kakvih dokaza da je bilo žena i dece
8 u toj koloni?

9 O: Bilo je nešto dece od 13-ak, 14 godina, mislim da postoji jedan video
10 snimak gde se to vidi, ali svakako ih nije bilo u nekom znatnom broju. Bilo je
11 nekih izolovanih takvih slučajeva.

12 P: U redu, šta još?

13 O: Vidi se i da su jedinice još uvek angažovane na osnovu naređenja i
14 takođe su ovde navedeni položaji vojske, ali i MUP je angažovan u ovim
15 aktivnostima takođe, tako da u najširem smislu svi shvataju u ovom trenutku da
16 se 28. divizija kreće u obliku kolone iz nekadašnje enklave i da pokušava da se
17 probije na muslimansku teritoriju. Ono što ovde nije navedeno jesu konkretni
18 brojevi koji bi bilo kome omogućili da proceni činjenice vezano za veličinu i
19 borbenu moć ove kolone i da je ona ustvari mnogo veća nego što oni u ovom
20 trenutku procjenjuju.

21 P: U redu. Ja sam izostavio jedan deo vezan za situaciju u teritoriji,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stanje na teritoriji, tu piše da se "U zoni odgovornosti Drinskog korpusa iz
2 enklave Srebrenica organizovano se prevozi stanovništvo prema Kladnju. U toku
3 dana procenjuje se da za prevoz ima oko 10.000 Muslimana."

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To bi trebalo da bude na strani 3. Ja
5 se nadam da se to vidi u verziji na B/H/S-u. To je strana 4 na, u verziji na
6 engleskom, izvinjavam se.

7 P: Da li imate, da li se u bilo kom smislu ne slažete sa ovom
8 informacijom?

9 O: Ne, ne, to odražava izveštaje iz Drinskog korpusa vezano za kretanje
10 autobusa iz Potočara.

11 P: U redu.

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pređimo na jedan drugi izveštaj, molim.
13 To je 240 po pravilu 65ter.

14 P: To je još uvek 12. juli, ali ovaj dokument nosi datum, ima, ima pečat
15 sa vremenom 7.55 časova popodne. To je od komandanta 1. lake pešadijske, 1.
16 bratunačke lake pešadijske brigade, od nekoga po imenu kapetan Pećanac i "na
17 znanje majoru Goliću". Nešto se govori o Ramizu Bećiroviću, Zulfi Tursunoviću.
18 To je opet informacija o Muslimanima.

19 Možete li da nam kažete, ukoliko znate, ko je taj kapetan Pećanac?

20 O: Kapetan Pećanac je oficir Glavnog štaba. On je bio u bezbjednosnom
21 sektoru i često ga se identifikira kao nekog ko, ako već nije lično bio
22 odgovoran za blisku sigurnost generala Mladića, a ono barem nadležan za
23 koordiniranje njegove sigurnosti.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, informacija da postoji grupa koju su vodili Tursunović i
2 Bećirović i sastoji se od nekih 300 ljudi. Što mislite,
3 s ovog mjesta gledajući sada unatrag kao obavještajac, koliko je to bilo
4 točno?

5 O: Lako je biti obavještajac una..., gledano unazad, no, to je odraz
6 činjenice da je Bratunačka brigada u tom trenutku dobivala informacije o koloni
7 ljudi koje su hvatali i ispitivali. I naravno, odražavajući činjenice, činjenicu
8 da su bili, da su te brojke bile male.

9 P: Možete li nam dati neku procjenu toga na osnovu proučavanja
10 materijala, koliko je pripadnika te kolone uspjelo preći put Konjević Polje -
11 Bratunac u to vrijeme 11.,12.07?

12 O: Većina naoružanog prednjeg djela kolone, uključujući većinu boraca je
13 prošla preko ceste Konjević Polje-Milići te prve večeri. Mislim da su brojke
14 negdje između 4.000 i 6.000.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu. Pređimo na 65ter 73.

16 P: To je još jedan dokument državne bezbjednosti 12.07., Dragan Kijac.
17 To ste isto naveli u svom izvještaju kao osnov za informacije i analizu i ako
18 nemate nešto posebno što želite reći, htio sam pitati da li je ovo samo bila još
19 neka dodatna informacija vezano uz glavninu Vašeg izvještaja, odnosno analizu?

20 O: Da. To je odraz činjenice da je na jednom, jednoj široj razini bilo
21 informacija ljudi koji su izlazili iz enklave i te su informacije padale u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ruke Republike Srpske, odnosno političkog vodstva.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu. Idući dokument, 65ter 76.

3 P: To je isto tako od gospodina Kijca 12.07., daje više informacija sa
4 tog područja sa kojim se bavimo.

5 Ima li nečeg značajnog što bismo trebali pomenuti?

6 Znam da je jedan od paragrafa na dnu u B/H/S-u gdje Kijac kaže: "Prema
7 zapovjedniku zzz.. bataljuskog ukrajinskog batalj... odnosno UNPROFOR-ovog
8 Ukrajinskog bataljona iz Žepe, uspješna srpska ofanziva na Srebrenicu
9 prouzročila je dezorijentaciju i nesigurnost među stanovništvom i civilnim i
10 vojnim vlastima te muslimanske enklave."

11 Zatim se navode neke dalje činjenice i pitanja. Ne bih sada u to. Imate
12 li ideju što je izvor informacija za Kijca? Imate li uvida u to?

13 O: Dokument je prilično eksplicitan u dokumentiranju izvora, a to je
14 zapovjednik Ukrajinskog bataljona UNPROFOR-a.

15 P: Imate li ideje o tome kako je došao do toga od zapovjednika
16 bataljona?

17 O: Ne znam.

18 P: Htio sam reći, da li je to bilo da je to načuo ili su ih
19 prislušivali ili su surađivali, znate li išta o tome?

20 O: Ne znam. Nemam pojma kako je došao do tih informacija.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Još jedan od tih dokumenata koje ste
3 pomenuli u izvještaju 65ter 75, 12.07.

4 P: Gospodin Kijac izvještava o događajima u području 12.07., izvještava
5 o prebacivanju žena i djece; to je pri dnu stranice na engleskom i na B/H/S-u.

6 "Kada je evakuacija prekinuta tokom noći, nastavila se ujutro 14.
7 /?13./. Treba imati na umu da među ljudima koji su bili u Potočarima, da je bilo
8 vrlo malo muškaraca koji su bili borbeno sposobni."

9 Želite li prokomentirati bilo što povrh informacija koje ste koristili u
10 svojem izvještaju?

11 O: Ne, ne konkretno! To je prilično jasno. To je odraz činjenice da su
12 oni dobivali informacije o sastavu kolone koju su mogli dobiti jedino
13 obavljajući razgovore sa Muslimanima iz kolone koji su bili zarobljeni. Tu se
14 govori o samoj koloni, o evakuaciji, nema tu nečeg što treba bitno protumačiti.
15 Ovo je jednostavno njihovo izvještavanje.

16 P: Da li ovakav dokument ima neku vrijednost za Vas u smislu toga da ste
17 proveravali sve te dokumente i pokušavali sastaviti neku sliku?

18 O: Ovaj, kao i neki drugi dokumenti, postavljaju osnov toga što su
19 pojedinci u vojsci i pojedinci u Ministarstvu unutarnjih poslova shvaćali kao
20 istinu na terenu i to je ono što su izvještavali uz lanac zapovijedanja.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle u okviru moje analize, to je bilo važno na događaje koji su
2 uslijedili kako bi se uspostavio nekakav okvir oko toga tko je što znao i kada.

3 P: Sada kada smo prošli kroz nekoliko tih izvještaja državne
4 bezbjednosti, da li vidite bilo što čudnog ili neobičnog u izvještavanju uz
5 lanac zapovijedanja u službi bezbjednosti i Ministarstva unutarnjih poslova?

6 O: Ne. Neke informacije jesu netočne, kao što bi se i moglo očekivati,
7 no to je zbog samog procesa izvještavanja, odnosno, proces inače tako
8 funkcioniра.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] 65ter 148 i dalje 12.7.

10 P: Imamo i konkretno vrijeme, 22.10h, 12. Imamo i pečat od 13. iz 2.
11 romanijske motorizirane brigade, no nisam siguran da li je potrebno raspravljati
12 konkretno o vremenu, odnosno da li tu postoji neka nepoznanica.

13 Ovo je iz zapovjedno-bezbjednosne sekcije Drinskog korpusa upućeno
14 Glavnom štabu njihove bezbjednosti i uprave bezbjednosti Drinskog korpusa,
15 Pribičevac, lično generalu Krstiću, IKM Drinskog korpusa Bratunac, potpukovnik
16 Popović lično i načelnik obaveštajnih organa i brigade; navode se brigade.

17 Da li na temelju ovoga možemo utvrditi bilo što vezano uz lokaciju, uz
18 mjesto gdje se nalazio potpukovnik Popović?

19 O: Da. Od pomoći je.

20 P: Kako?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tu stoji da je osoba koja je sastavila izvještaj znao ili znala, da
2 je potpukovnik Popović bio na IKM-u u Bratuncu u tom trenutku.

3 P: U redu.

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da prijeđem na B/H/S-u na stranicu 2.
5 Mislim da nisam pomenuo, no to je od general majora Tolimira.

6 P: Možete li nam reći što Vi mislite gdje je Tolimir bio u tom trenutku?

7 O: Ne mogu reći da bi general Tolimir osobno sastavio ovaj izveštaj iako
8 je on to potpisao, ali ukazuje na to da je general Tolimir ustvari bio u komandi
9 Drinskog korpusa u Vlasenici.

10 P: U redu. Skrenuo bih Vam pažnju na odlomak koji se nalazi na vrhu
11 druge stranice na engleskom. Neću sada to čitati, no prva dva odlomka govore o
12 Muslimanima u Potočarima.

13 U trećem odlomku kaže: "Obavestili smo organe MUP-a RS-a u Konjević
14 Polju o ilegalnom koridoru koji koriste Muslimani iz Srebrenice. Budući da je
15 njihov zadatak kontrolirati cestu Bratunac-Konjević Polje."

16 Što mislite, na što misli general Tolimir?

17 O: Kao što se vidjelo iz jednog ranijeg dokumenta vezanog uz Dragomira
18 Vasića, snage MUP-a dobile su konkretne zone odgovornosti kao dio šireg vojnog
19 programa.

20 U ovom dokumentu, i vidi se tko je to u MUP-u dobio, da se govori da su
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uzeli i obavještajne izvještaje tog konkretnog subjekta i da su poduzeli iduće
2 korake da su informirali MUP o tome koji se nalazi na cesti kod Konjević Polja i
3 da ovo se njih direktno tiče.

4 Dakle, sve strane, i MUP i VRS dijele informacije relevantne vezano uz
5 potencijalne vojne prijetnje.

6 P: Iduća rečenica.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Upravo sam primijetio da postoji nešto
8 što će mi morati pomoći neki od onih koji ovdje razumiju oba jezika. Nisam
9 siguran da li se radi o ispravnom prijevodu.

10 P: Kaže: "Brigadne komande imaju dužnost potpuno informirati SJB i u
11 njihovim zonama odgovornosti."

12 I onda na engleskom kaže: "Organi bezbjednosti predložiti će mjere koje
13 trebaju poduzeti komande"

14 PREVODILAC: Ispravka prevoditelja: Obavještajni organi će predložiti
15 mjere koje trebaju poduzeti komande.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Čini se da ponekad pomiješam, odnosno
17 da se pomiješaju obavještajni organi i bezbjednosni organi. Vidim da se nitko ne
18 diže, pretpostavljam da ćemo onda to sami riješiti. Preskočit ću to za sada.

19 P: U zadnjem odlomku kaže: "Komande Bratunačke, Zvorničke i Miličke
20 brigade u suradnji sa SJB-ima u njihovim konkretnim zonama odgovornosti
21 regulirat će promet tokom noći na cestama Bratunac-Milići-Vlasenica i Konjević
22 Polje-Vlasenica."

23 Da li ovakva suradnja ima nekakve veze sa definicijom suradnje u smislu
24 kako ste govorili o tome prije dan-dva kada ste govorili o pravilima JNA?

25 O: Ne. U ovom kontekstu ne postoji veza kada kažu da bi te lokalne
26
27
28
29
30

1 općinske snage MUP-a da bi bile pod formalnim zapovijedanjem vojske.

2 To je jednostavno nešto u smislu: morate surađivati sa ljudima koji se
3 bave javnim redom i sigurnošću da se tokom noći, da tokom noći policija obavlja
4 svoju funkciju uz te ceste i kako bi štitili bosanske... srpske civile, tako da
5 oni ne bi skrenuli u neku, u neko borbeno područje. Dakle u ovom kontekstu
6 lokalne SJB, ne mislim da se to može uključiti u nekakav formalni odnos koji bi
7 mogao postojati među njima i vojskom.

8 P: Da se vratimo na ono što sam prije govorio, to je srednji odlomak,
9 dobio sam potvrdu da je ovo ispravan prijevod "brigadni".

10 "Brigadne komande imaju dužnost u potpunosti informirati SJB i njihovim
11 zonama odgovornosti. Obavještajni organi predložit će mjere koje trebaju
12 poduzeti komande da se spriječe naoružane Muslimane da ilegalno dođu do Tuzle i
13 Kladnja, poput postavljanja zasjeda uz te puteve kako bi ih se uhapsilo i
14 spriječilo moguća iznenađenja protiv civila i borbenih jedinica koje se tamo
15 nalaze."

16 Možete li objasniti kako bi ovo bio posao obavještajnih organa?

17 O: Uzevši u obzir kontekst, a to je vojna prijetnja kolone, imamo
18 klasičnu obavještajnu funkciju ovdje. Dakle, u osnovi se kaže da obavještajni
19 oficiri u komandama koje imaju ili bi trebale imati najbolju sliku o situaciji
20 na terenu na temelju informacija koje dobivaju, moraj... se moraju pobrinuti da
21 njihovi komandanti i operativci su o tome obaviješteni, zato se koristi opći

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 termin komanda kako bi ih se upoznalo s time gdje je kolona i da se predlože
2 najbolja mjesta gdje se kolonu može zaustaviti. U tom kontekstu obavještajci su
3 obavljali jednu od svojih uobičajenih funkcija jer su oni najbolje informirani.
4 Oni znaju najviše o veličini kolone i eventualno njezinoj destinaciji.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, gospodine Butler.

6 Gospodine predsjedavajući, vrijeme je za prekid. Mislim da ćemo završiti
7 ovaj tjedan, s malo sreće, već sutra. Kao što znate, imamo puno dokumenata, no
8 učinit ću sve u svojoj moći da to brzo prođemo.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Sastajemo se ponovno sutra
10 ujutro u 9.00h.

11 ... Sjednica završena u 13.45h.

12 Nastavak zakazan za četvrtak,

13 17.01.2008. u 10.00h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30